

**ПЕНСИОННО-ОСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ
“ДОВЕРИЕ“ АД**

**ПРАВИЛНИК
ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА И ДЕЙНОСТТА НА
УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД
“ДОВЕРИЕ“**

СОФИЯ, 2016 г.

П Р А В И Л Н И К
за организацията и дейността на Универсален пенсионен фонд "Доверие"

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

I. ОПРЕДЕЛЕНИЯ НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ И ПОНЯТИЯ

II. ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

III. ГЛАВА ПЪРВА. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Предмет
2. Наименование на универсалния пенсионния фонд
3. Учредяване и регистриране
4. Управление и представителство
5. Седалище и адрес на управление
6. Гаранции за изпълнението на задълженията

IV. ГЛАВА ВТОРА. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОСИГУРЯВАНЕ В УНИВЕРСАЛНИЯ ПЕНСИОНЕН ФОНД

1. Условия за осигуряване
2. Заявление за участие
3. Осигурителни посредници
4. Възникване на осигурителното правоотношение
5. Документ за участие в универсалния пенсионен фонд
6. Прекратяване на осигуряването
7. Осигурителни вноски
8. Лихви върху сумите от осигурителни вноски
9. Данъчни облекчения

V. ГЛАВА ТРЕТА. ОСИГУРИТЕЛЕН ДОГОВОР

1. Условия и ред за сключване на осигурителен договор
2. Съдържание
3. Изменения и допълнения на осигурителния договор
4. Прекратяване на осигурителния договор

VI. ГЛАВА ЧЕТВЪРТА. ИНДИВИДУАЛНА ПАРТИДА

1. Общи изисквания
2. Откриване и закриване
3. Съдържание на индивидуалната партида
4. Водене на индивидуалните партиди
5. Изчисляване и обявяване стойността на един дял
6. Извлечение от индивидуалната партида

VII. ГЛАВА ПЕТА. ТАКСИ И УДРЪЖКИ

1. Такси и удържки при управлението на средствата на универсалния пенсионен фонд
2. Такса при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида

VIII. ГЛАВА ШЕСТА. ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ОГРАНИЧЕНИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПОЛИТИКА. ДОХОД ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ОЦЕНКА НА АКТИВИТЕ НА УНИВЕРСАЛНИЯ ПЕНСИОНЕН ФОНД

1. Основни принципи и цели при инвестирането
2. Ограничения при инвестирането
3. Критерии и процес при управлението на портфейла
4. Наблюдение, измерване и управление на риска при управлението на портфейла
5. Инвестиционната политика и оповестяване на информация
6. Разпределение на дохода от инвестиции
7. Оценка на активите

IX. ГЛАВА СЕДМА. МИНИМАЛНА ДОХОДНОСТ

1. Определяне на минималната доходност
2. Гарантиране на минималната доходност
3. Резерв на универсалния пенсионен фонд
4. Използване на средствата от резерва на универсалния пенсионен фонд
5. Резерв на пенсионноосигурителното дружество
6. Използване на средства от резерва на пенсионноосигурителното дружество
7. Стойност на един дял на универсалния пенсионен фонд след покриване на разликата до минималната доходност

X. ГЛАВА ОСМА. УСЛОВИЯ, РЕД И СРОКОВЕ ЗА ИЗПЛАЩАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ ПОЖИЗНЕНИ ПЕНСИИ ЗА СТАРОСТ И НА ЕДНОКРАТНИТЕ ИЛИ РАЗСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ

1. Условия за придобиване право на допълнителна пожизнена пенсия за старост
2. Ред за отпускане на пенсията
3. Пенсионен договор
4. Изменение, допълнение и прекратяване на пенсионния договор
5. Срокове за отпускане и за изплащане на пенсията
6. Размер на допълнителната пожизнена пенсия за старост
7. Пенсионен резерв
8. Преизчисляване на допълнителната пожизнена пенсия за старост
9. Спиране и възстановяване изплащането на допълнителната пожизнена пенсия за старост
10. Прекратяване на допълнителната пожизнена пенсия за старост
11. Еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида
12. Договор за разсрочено изплащане
13. Изменение, допълнение и прекратяване на договора за разсрочено изплащане

XI. ГЛАВА ДЕВЕТА. УСЛОВИЯ, РЕД И СРОКОВЕ ЗА ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА

НАТРУПАНИТЕ СРЕДСТВА ПО ИНДИВИДУАЛНАТА ПАРТИДА, ЗА ПРОМЯНА И ВЪЗБНОВЯВАНЕ НА ОСИГУРЯВАНЕТО

1. Условия за промяна на участието
2. Ред и срокове за прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество
3. Прехвърляне на средства по индивидуалната партида в пенсионни схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка
4. Избор за промяна на осигуряване от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ и във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“
5. Възобновяване на осигуряването в универсален пенсионен фонд

XII. ГЛАВА ДЕСЕТА. ПОПЕЧИТЕЛСКИ СЪВЕТ

1. Състав, функции, права и задължения

XIII. ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНОТО ДРУЖЕСТВО, НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА И НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ

1. Права и задължения на пенсионноосигурителното дружество
2. Права и задължения на осигурените лица
3. Права и задължения на работодателите
4. Изменения и допълнения на Правилника

XIV. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ОПРЕДЕЛЕНИЯ НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ И ПОНЯТИЯ

По смисъла на този Правилник:

1. **“Осигурено лице”** е физическо лице, на чието име и в чиято сметка са внасяни или се внасят осигурителни вноски за допълнителна пожизнена пенсия за старост в Универсален пенсионен фонд “Доверие“ при условия и по ред, определени в КСО, този Правилник и осигурителния договор.

2. (изм. – 07.09.2016 г.) **“Осигурителен договор“** е договор, сключен между Пенсионно-осигурителна компания “Доверие“ АД и физическо лице, родено след 31.12.1959 г., което се осигурява за пенсия за осигурителен стаж и възраст, при условията и по реда на КСО, подало е заявление за участие, заявление за възобновяване на осигуряването или заявление за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните суми по индивидуалната партида в Универсален пенсионен фонд “Доверие“ или е служебно разпределено.

3. **“Осигурител”** е физическо лице, юридическо лице или негово поделение, както и други организации, които имат задължение по закон да внасят осигурителни вноски за физически лица, които се осигуряват в Универсален пенсионен фонд “Доверие“.

4. **“Осигурителен посредник“** е физическо или юридическо лице, което въз основа на сключен писмен договор с Пенсионно-осигурителна компания “Доверие“ АД има право от нейно име и за нейна сметка да приема индивидуални заявления за участие и да сключва осигурителни договори за допълнително задължително пенсионно осигуряване в Универсален пенсионен фонд “Доверие“, както и да извършва други дейности по допълнително пенсионно осигуряване съгласно сключения договор.

5. **“Упълномощено лице от осигурителен посредник - юридическо лице”** е физическо лице, което има право от името и за сметка на осигурителния посредник - юридическо лице, който го е упълномощил, да извършва дейностите по т.4.

6. **“Охранителна дейност”** е тази търговска дейност, при която се осигурява опазване на физически и юридически лица или на техни имуществва от противозаконни посегателства.

7. **“Сходна на охранителната дейност”** е тази дейност, за която може да се направи основателен извод, че е подобна или покрива охранителна дейност.

8. **“Пенсионер”** е физическо лице, което получава допълнителна пожизнена пенсия за старост от Универсален пенсионен фонд “Доверие“.

9. **“Допълнителна пожизнена пенсия за старост”** е пожизнено месечно плащане на пенсионер от Универсален пенсионен фонд “Доверие“.

10. **“Технически лихвен процент”** е лихвата, която се прилага при изчисляване размера на пенсиите и на пенсионните резерви.

11. **“Биометрични таблици”** са статистически таблици, изградени по пол и възраст, с информация за смъртност и предстояща продължителност на живота.

12. **“Актюерски разчети”** са съвкупност от статистически методи и правила, които се прилагат за определяне на очаквания приход от бъдещи вноски и инвестиции, както и за определяне на дължимите суми за изплащане на бъдещите пенсии от пенсионноосигурителното дружество.

13. (предишна т. 14 – 26.10.2006 г.) **“Банка – попечител”** е търговска банка, с която Пенсионно-осигурителна компания “Доверие“ АД е сключила договор за попечителски услуги и в която в съответствие с изискванията на КСО се съхраняват всички активи на Универсален пенсионен фонд “Доверие“.

14. (нова – 26.10.2006 г.) **“Свързани лица”** са:

а) лицата, едното от които контролира другото лице или негово дъщерно дружество;

б) лицата, чиято дейност се контролира от трето лице;

в) лицата, които съвместно контролират трето лице;

г) съпрузите, роднините по права линия без ограничения, роднините по съребрена линия до четвърта степен включително и роднините по сватовство до трета степен включително;

д) (изм. – 25.01.2016 г., в сила от 12.08.2016 г.) лицата, едното от които притежава пряко и/или чрез контролирано лице/лица 20 или повече от 20 на сто от капитала или от броя на гласовете в общото събрание на другото юридическо лице.

15. (нова – 26.10.2006 г., изм. – 26.11.2015 г., в сила от 12.08.2016 г.) **"Контрол"** е налице, когато определено физическо или юридическо лице (контролиращият):

а) може да упражнява пряко и/или чрез контролирано лице/лица повече от половината от гласовете в общото събрание на юридическо лице, или

б) може да определя повече от половината от членовете на управителния или контролния орган на юридическо лице и същевременно е акционер или съдружник в това лице, или

в) има право да упражнява решаващо влияние върху юридическо лице по силата на сключен с това лице договор или на неговия учредителен акт или устав, ако това е допустимо съгласно законодателството, приложимо към това юридическо лице, или

г) е акционер или съдружник в дружество, и:

аа) повече от половината от членовете на управителния или контролния орган на това юридическо лице, които са изпълнявали съответните функции през предходната и текущата финансова година и до момента на изготвяне на консолидираните финансови отчети, са определени единствено в резултат на упражняването на неговото право на глас, или

бб) което самостоятелно контролира по силата на договор с други акционери или съдружници в това юридическо лице повече от половината от гласовете в общото събрание на това юридическо лице, или

д) по силата на закон, устройствен акт или споразумение управлява, представлява и/или определя инвестиционната политика на друго лице.

В случаите по букви "а", "б" и "г" към гласовете на контролиращия се прибавят и гласовете на юридическите лица, върху които той упражнява контрол, както и гласовете на лицата, които действат от свое име, но за негова сметка или за сметка на контролирано от него юридическо лице.

В случаите по букви "а", "б" и "г" гласовете на контролиращия се намаляват с гласовете по акциите, държани за сметка на лице, което не е нито контролиращият, нито контролирано от него юридическо лице, както и с гласовете по акциите, които са предмет на залог, ако правата по тях се упражняват по нареждане и в интерес на залогодателя.

В случаите по букви "а" и "г" гласовете на контролиращия се намаляват с гласовете по акциите, притежавани от самото контролирано от него лице чрез лице, което то контролира, или чрез лице, което действа от свое име, но за сметка на контролиращия и на контролираното от него лице.

16. (нова – 26.10.2006 г.) **"Обезпечени корпоративни облигации"** е емисия облигации, за която е предвидено обезпечение в размер не по-малък от 100 на сто от стойността на вземанията по главницата.

17. (нова – 26.10.2006 г.) **"Репо сделка"** и **"Обратна репо сделка"** е всяко споразумение, при което се прехвърлят ценни книжа, като се поема ангажимент за обратното им изкупуване (или замяна с ценни книжа със същите характеристики) по определена цена на определена бъдеща дата или на дата, която ще бъде определена

от прехвърлителя. Споразумението е репо сделка за страната, продаваща ценните книжа, и обратна репо сделка за страната, която ги купува.

18. (нова – 26.10.2006 г., изм. – 19.12.2011 г.) **"Колективна инвестиционна схема"** е предприятие по смисъла на § 1, т. 10 от допълнителните разпоредби на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране.

19. (нова – 26.10.2006 г.) **"Кръстосана сделка"** е сделка от две насрещно изпълними поръчки, въведени от един и същ член на регулиран пазар на ценни книжа.

20. (нова – 26.10.2006 г.) **"Квалифицирани дългови ценни книжа"** са дългови ценни книжа с инвестиционен кредитен рейтинг, присъден от международно призната рейтингова агенция.

21. (нова – 26.10.2006 г.) **"Опция"** е ценна книга, която изразява правото за закупуване или продажба на определен брой ценни книжа по предварително фиксирана цена до изтичането на определен срок или на определена дата.

22. (нова – 26.10.2006 г.) **"Фючърс"** е ценна книга, която изразява правото и задължението за закупуване или продажба на определен брой ценни книжа по предварително фиксирана цена на определена дата.

23. (нова – 26.10.2006 г.) **"Форурден валутен договор"** е договор за покупко-продажба на определено количество чуждестранна валута на точно определена бъдеща дата по предварително уговорен валутен курс и условия за изпълнение.

24. (нова – 26.10.2006 г.) **"Инвестиционен имот"** е земя, вещно право върху земя, сграда и/или части от сграда, които се придобиват с цел получаване на приходи от:

а) наем, лизинг, аренда;

б) продажба;

в) увеличаване на стойността чрез застрояване, пристрояване и надстрояване или извършване на подобрения с цел предоставянето на имота за управление.

25. (нова – 26.10.2006 г.) **"Лихвена суапова сделка"** е договор между две страни за размяна на базиращи се на условна главница лихвени плащания за определен период.

26. (нова – 26.10.2006 г.) **"Държава членка"** е държава - членка на Европейския съюз, или друга държава - страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство.

27. (нова – 21.12.2006 г.) **"Спекулативна валутна сделка"** е покупката, задържането и продажбата на валута с цел печалба от флуктуациите във валутния курс, с изключение на случаите отнасящи се за хеджиращи сделки.

28. (нова – 13.07.2011 г.) **"Инфраструктурни проекти"** са проекти за изграждане и строителство на магистрална и първокласна автотранспортна и железопътна инфраструктура, летища, пристанища, системи за комуникация, съоръжения за производство и пренос на енергия и енергийни ресурси, водоснабдяване, канализация и пречиствателни станции, съоръжения за съхранение и преработка на битови и строителни отпадъци, както и други проекти, имащи за цел създаването на нова и подобряването на съществуваща национална, регионална или общинска инфраструктура в страната или в държава членка.

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

КСО – Кодекс за социално осигуряване
КФН – Комисия за финансов надзор
НОИ – Национален осигурителен институт
ТЕЛК – Териториална експертна лекарска комисия
НЕЛК – Национална експертна лекарска комисия
НАП – Национална агенция за приходите
ЗППЦК – Закон за публичното предлагане на ценни книжа
ЗЕДЕП – Закон за електронния документ и електронния подпис

Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН – НАРЕДБА № 3 от 24.09.2003 г. за реда и начина за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства на осигурено лице от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, издадена от Комисията за финансов надзор, обн., ДВ, бр. 90 от 10.10.2003 г., в сила от 1.01.2004 г., изм. и доп., бр. 9 от 3.02.2004 г., бр. 85 от 28.09.2004 г., в сила от 1.10.2004 г., бр. 50 от 17.06.2005 г., в сила от 1.07.2005 г., попр., бр. 52 от 24.06.2005 г., изм., бр. 7 от 24.01.2006 г., в сила от 1.01.2006 г., изм. и доп., бр. 78 от 7.10.2011 г., в сила от 1.01.2012 г., изм. и доп., бр. 1 от 5.01.2016 г., в сила от 1.01.2016 г., изм., бр. 62 от 9.08.2016 г., в сила от 15.08.2016 г.

Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН – НАРЕДБА № 9 от 19.11.2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партиди, издадена от Комисията за финансов надзор, обн., ДВ, бр. 109 от 16.12.2003 г., в сила от 1.07.2004 г., изм. и доп., бр. 34 от 27.04.2004 г., бр. 57 от 12.07.2005 г., бр. 32 от 18.04.2006 г., доп., бр. 86 от 24.10.2006 г., изм. и доп., бр. 39 от 15.05.2007 г., в сила от 19.05.2007 г., бр. 28 от 14.04.2009 г., бр. 74 от 15.09.2009 г., в сила от 19.09.2009 г., изм., бр. 107 от 13.12.2013 г., в сила от 1.01.2014 г.

Наредба № 12 от 10.12.2003 г. на КФН – НАРЕДБА № 12 от 10.12.2003 г. за начина и реда за определяне на минималната доходност при управление на активите на фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване, за покриване на разликата до минималната доходност и за формиране и използване на резервите за гарантиране на минималната доходност, издадена от Комисията за финансов надзор, обн., ДВ, бр. 110 от 19.12.2003 г., в сила от 1.01.2004 г., попр., бр. 1 от 6.01.2004 г., изм. и доп., бр. 17 от 2.03.2004 г., бр. 29 от 5.04.2005 г., бр. 57 от 13.07.2007 г.

Заместник – председател на КФН – заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление “Осигурителен надзор”.

Наредба за попечителските съвети – НАРЕДБА за попечителските съвети на фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и за консултативните съвети на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, приета с ПМС № 29 на МС от 18.02.2005 г., обн., ДВ, бр. 19 от 1.03.2005 г., в сила от 1.03.2005 г.

Наредба № 19 от 08.12.2004 г. на КФН – НАРЕДБА № 19 от 8.12.2004 г. за реда за създаване на пенсионни резерви от пенсионноосигурителните дружества, които управляват универсален пенсионен фонд и/или фонд за допълнително доброволно

пенсионно осигуряване, приета с Решение № 30-Н от 8.12.2004 г. на Комисията за финансов надзор, обн., ДВ, бр. 110 от 17.12.2004 г., в сила от 30.12.2004 г.

Наредба № 29 от 12.07.2006 г. на КФН – НАРЕДБА № 29 от 12.07.2006 г. за минималното ниво на кредитните рейтинги на банките и за определяне на държавите, регулираните пазари и индексите на регулираните пазари на ценни книжа съгласно чл. 176, ал. 2 от Кодекса за социално осигуряване, издадена от Комисията за финансов надзор, обн., ДВ, бр. 62 от 1.08.2006 г., бр. 3 от 11.01.2008 г., изм. и доп., бр. 98 от 11.12.2009 г., бр. 91 от 18.11.2011 г.

Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН – НАРЕДБА № 33 от 19.09.2006 г. за индивидуалните заявления за участие във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване и за възобновяване на осигуряването в универсален пенсионен фонд, приета с Решение № 65-Н от 19.IX.2006 г. на Комисията за финансов надзор, обн., ДВ, бр. 83 от 13.10.2006 г., изм., бр. 57 от 27.07.2012 г., в сила от 28.07.2013 г., изм. и доп., бр. 64 от 21.08.2012 г., в сила от 22.02.2013 г., бр. 67 от 12.08.2014 г., в сила от 21.10.2014 г., изм., бр. 62 от 9.08.2016 г., в сила от 15.08.2016 г.

Наредба № 34 от 04.10.2006 г. на КФН – НАРЕДБА № 34 от 4.10.2006 г. за условията за сключване на сделки за намаляване на инвестиционния риск, свързан с активите на фонд за допълнително пенсионно осигуряване и за изискванията и ограниченията към тези сделки, приета с Решение № 66-Н от 4.10.2006 г. на Комисията за финансов надзор, обн., ДВ, бр. 86 от 24.10.2006 г., изм. и доп., бр. 29 от 18.03.2008 г., бр. 53 от 11.07.2009 г.

Наредба за прехвърляне на пенсионни права – НАРЕДБА за прехвърляне на пенсионни права от и към пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка, приета с ПМС № 262 от 22.10.2012 г., обн., ДВ, бр. 82 от 26.10.2012 г.

Наредба за реда за избор на осигуряване – НАРЕДБА за реда за избор на осигуряване, внасяне и разпределяне на задължителните осигурителни вноски, вноските за Фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите" и за обмен на информация, приета с ПМС № 233 от 31.08.2015 г., обн., ДВ, бр. 68 от 4.09.2015 г., в сила от 4.09.2015 г., изм. и доп., бр. 5 от 19.01.2016 г., в сила от 1.01.2016 г.

Наредба № 47 от 11.07.2012 г. на КФН – НАРЕДБА № 47 от 11.07.2012 г. за изискванията към информационните системи на пенсионноосигурителните дружества, издадена от председателя на Комисията за финансов надзор, обн., ДВ, бр. 57 от 27.07.2012 г., в сила от 28.07.2013 г.

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет

Чл. 1. (1) (изм. – 05.05.2004 г.) Този Правилник урежда организацията и дейността по допълнителното задължително пенсионно осигуряване в Универсален пенсионен фонд “Доверие”, наричан по-нататък универсалния пенсионен фонд.

(2) Организацията и дейността на универсалния пенсионен фонд се извършват в съответствие с разпоредбите на КСО, подзаконовите актове за неговото прилагане и този Правилник.

Наименование на универсалния пенсионен фонд

Чл. 2. (1) Наименованието на универсалния пенсионен фонд е “Универсален пенсионен фонд Доверие”.

(2) Наименованието на универсалния пенсионен фонд може да се изписва на кирилица и на латиница.

Учредяване и регистриране

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 3. (1) (изм. – 05.05.2004 г.) Универсалният пенсионен фонд е учреден от Пенсионно-осигурителна компания “Доверие” АД, наричана по-нататък пенсионноосигурителното дружество, с решение на Управителния съвет от 03.10.2000 г.

(2) (изм. – 26.10.2006 г., 13.07.2011 г.) Пенсионноосигурителното дружество е регистрирано в СГС ф.д. № 9023 от 09.05.1994 г., единен идентификационен код по БУЛСТАТ Ю № 831190986, пререгистрирано е в Търговския регистър при Агенцията по вписванията с ЕИК 831190986 и притежава лицензия за извършване на дейност по допълнителното пенсионно осигуряване № 01, издадена от Държавна агенция за осигурителен надзор на 03.10.2000 г.

(3) (нова – 05.05.2004 г., изм. – 26.10.2006 г.) Универсалният пенсионен фонд е регистриран в СГС ф.д. № 610 от 13.02.2001 г., единен идентификационен код по БУЛСТАТ 130474628, идентификационен код в НАП № 012.

Управление и представителство

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 4. (изм. – 05.05.2004 г.) Универсалният пенсионен фонд се управлява и се представлява при взаимоотношенията си с трети лица от пенсионноосигурителното дружество.

Седалище и адрес на управление

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 5. (изм. – 05.05.2004 г., 13.07.2011 г.) Седалището на пенсионноосигурителното дружество и на универсалния пенсионен фонд е гр. София, район “Изгрев”, а адресът на управление е София 1113, ул. “Тинтява” № 13Б, вх. А, ет. 7.

Гаранции за изпълнението на задълженията

Чл. 6. Изпълнението на задълженията към осигурените лица в универсалния пенсионен фонд, които произтичат от закона, този Правилник и осигурителните договори, е гарантирано с активите на пенсионноосигурителното дружество.

ГЛАВА ВТОРА

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОСИГУРЯВАНЕ В УНИВЕРСАЛНИЯ ПЕНСИОНЕН ФОНД

(загл. доп. – 05.05.2004 г.)

Условия за осигуряване

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 7. (изм. – 05.05.2004 г., 10.12.2012 г., 17.01.2013 г.) (1) (изм. – 26.11.2015 г., 25.01.2016 г.) В универсалния пенсионен фонд могат да се осигуряват лица, родени след 31.12.1959 г., ако са осигурени във фонд „Пенсии“, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“, на държавното обществено осигуряване, при условията и по реда на КСО, с изключение на лицата, осигуряващи се по реда на чл. 4б от КСО, само във фонд „Пенсии“, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“, и служителите в Държавна агенция „Разузнаване“, служба „Военна информация“ на Министерство на отбраната и Държавна агенция „Национална сигурност“.

(2) Осигуряването в универсалния пенсионен фонд се извършва в съответствие с разпоредбите на КСО, на подзаконовите актове за неговото прилагане, този Правилник и с условията на осигурителния договор.

Заявление за участие

(загл. изм. – 05.05.2004 г., 26.10.2006 г.)

Чл. 8. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) (изм. – 26.10.2006 г., 07.09.2016 г.) Лице, за което първоначално е възникнало задължение за осигуряване в универсален пенсионен фонд подава до пенсионноосигурителното дружество, в срок до три месеца от възникване на задължението му за осигуряване, заявление по образец съгласно Приложение № 1 към Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН.

(2) (нова – 11.09.2014 г.) Когато заявлението за участие се подава на хартиен носител, подписът на лицето върху първия екземпляр се удостоверява с нотариална заверка. Когато заявлението за участие се съставя като електронен документ с квалифициран електронен подпис, се спазват изискванията по ЗЕДЕП.

(3) (изм. – 26.10.2006 г., доп. – 10.12.2012 г., предишна ал. 2 – 11.09.2014 г.) Заявлението за участие се подава от лицето в офис на пенсионноосигурителното дружество, чрез негов осигурителен посредник или като електронен документ по реда на ЗЕДЕП. Пенсионноосигурителното дружество оказва съдействие на лицето при извършване на всички действия, свързани с подаване на заявлението за участие и му предоставя актуална писмена информация по образец, съгласно Приложение № 3 към Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН.

(4) (изм. – 26.10.2006 г., предишна ал. 3 – 11.09.2014 г.) Когато заявлението за участие се подава чрез осигурителен посредник, той задължително представя на лицето документ по чл. 123г, ал. 9 от КСО, който го легитимира при упражняване на дейността по приемане на заявления за участие и сключване на осигурителни договори от името и за сметка на пенсионноосигурителното дружество.

(5) (нова – 26.10.2006 г., предишна ал. 4, изм. – 11.09.2014 г.) Пенсионноосигурителното дружество не приема и връща заявление за участие на хартиен носител, което е без нотариална заверка на подписа, електронно заявление, което не е подписано с квалифициран електронен подпис на осигуреното лице, както и заявление с непълнени данни и/или с поправки, когато в резултат на тези непълноти и поправки не може да бъде идентифицирано лицето, подало заявлението или не могат да бъдат вписани в електронния регистър на заявленията за участие в универсалния пенсионен фонд, който пенсионноосигурителното дружество е длъжно да води, данните по чл. 6, ал. 4 от Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН.

(6) (нова – 10.12.2012 г., предишна ал. 5 – 11.09.2014 г.) Лицето, което приема заявлението за участие, му поставя входящ номер и дата и попълва определените за пенсионноосигурителното дружество данни.

(7) (нова – 26.10.2006 г., предишна ал. 5, изм. – 10.12.2012 г., предишна ал. 6 – 11.09.2014 г.) Когато заявлението за участие е подадено на хартиен носител, служителят на пенсионноосигурителното дружество удостоверява приемането му с име, длъжност и подпис, а осигурителният посредник – с име, служебен номер и подпис, след което връща незабавно втория екземпляр от заявлението на лицето, което го е подало. Първият екземпляр остава за пенсионноосигурителното дружество, а третият се изпраща до 20-то число на текущия месец на НАП.

(8) (нова – 26.10.2006 г., предишна ал. 6, изм. – 10.12.2012 г., предишна ал. 7 – 11.09.2014 г.) Когато заявлението за участие е подадено като електронен документ, електронно копие от него, подписано с електронния подпис на дружеството, се изпраща на лицето, на посочената в електронния му подпис електронна поща, незабавно след получаване на заявлението в пенсионноосигурителното дружество, съответно – на първия работен ден след тази дата, при подаването му в извънработно време или в неработен ден, а до 20-то число на текущия месец се изпраща и на НАП.

(9) (нова – 26.10.2006 г., предишна ал. 7 – 10.12.2012 г., предишна ал. 8 – 11.09.2014 г., изм. – 07.09.2016 г.) След получаването от НАП по реда и в сроковете на Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН на информация за невалидните заявления за участие и за тези с констатирани грешки, пенсионноосигурителното дружество, с писмо с обратна разписка или чрез осигурителен посредник – писмено срещу подпис, в седемдневен срок от получаването на заявленията от НАП, уведомява лицата:

1. чиито заявления са невалидни;
2. с върнати заявления, поради констатирани грешки и им разяснява начина за отстраняване на грешките.

Осигурителни посредници

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 9. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Пенсионноосигурителното дружество може да сключва договори с осигурителни посредници - физически или юридически лица.

(2) (изм. – 07.09.2016 г.) Осигурителните посредници – физически лица и лицата, упълномощени от осигурителни посредници – юридически лица, имат право да сключват осигурителни договори и да приемат индивидуални заявления за участие, за възобновяване на осигуряването и за промяна на участие и прехвърляне на средства в универсалния пенсионен фонд от името и за сметка на пенсионноосигурителното дружество, както и да извършват други дейности по допълнително пенсионно осигуряване, съгласно сключения с дружеството писмен договор.

(3) При осъществяване на дейността си осигурителните посредници и упълномощените лица трябва да спазват принципа на доброволността и добросъвестно

да разясняват правата и задълженията по осигурителния договор, както и да пазят търговската тайна и търговския престиж на пенсионноосигурителното дружество.

(4) Не може да бъде осигурителен посредник или упълномощено от осигурителен посредник лице, което е извършвало или извършва охранителна или сходна на нея дейност, включително лице, което е било или е съдружник или акционер, както и член на управителен или на контролен орган на търговско дружество, упражняващо охранителна или сходна на нея дейност.

(5) Работодател не може да бъде осигурителен посредник на пенсионноосигурително дружество по отношение на своите работници и служители.

(6) Осигурителен посредник, както и лицата, упълномощени от осигурителни посредници – юридически лица, не могат да работят за повече от едно пенсионноосигурително дружество.

(7) Пенсионноосигурителното дружество уведомява КФН за сключването или прекратяването на всеки договор с осигурителен посредник, както и за упълномощаването на физически лица от осигурителен посредник – юридическо лице, в 14 – дневен срок.

(8) КФН води общ регистър на осигурителните посредници, в който се вписват осигурителните посредници и упълномощените лица.

(9) Пенсионноосигурителното дружество снабдява всеки осигурителен посредник, съответно лицата, упълномощени от осигурителни посредници – юридически лица, с документ, чийто образец се утвърждава от заместник-председателя на КФН, който ги легитимира при упражняване на дейността им.

Възникване на осигурителното правоотношение

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 10. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) (изм. – 11.11.2011 г., 25.01.2016 г.) Осигурителното правоотношение с пенсионноосигурителното дружество възниква от:

1. датата на сключването на осигурителния договор с лице, подало заявление за участие в универсалния пенсионен фонд;
2. датата на служебното разпределение на лице в универсалния пенсионен фонд;
3. датата на влизането в сила на осигурителния договор с лице, подало заявление за промяна на участие и за прехвърляне на средствата по индивидуалната партия в универсалния пенсионен фонд, от съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество;
4. първо число на месеца, следващ месеца, в който лице е избрало да възобнови осигуряването си в универсалния пенсионен фонд, след промяната му по чл. 4б от КСО.

(2) (изм. – 26.10.2006 г.) Служебното разпределение на лицата в универсалния пенсионен фонд се извършва по начин и ред, определени от НАП и КФН.

Документ за участие в универсалния пенсионен фонд

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 11. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Пенсионноосигурителното дружество издава на осигуреното лице документ, с който удостоверява участието му в универсалния пенсионен фонд.

(2) Образецът на документа по предходната алинея се утвърждава от Управителния съвет на пенсионноосигурителното дружество.

Прекратяване на осигуряването (ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 12. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Осигуряването в универсалния пенсионен фонд се прекратява при всеки един от следните случаи:

1. при смърт на осигуреното лице;
2. при сключване на пенсионен договор;
3. при еднократно или разсрочено плащане на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигурено лице, което е придобило право на допълнителна пожизнена пенсия за старост, когато изчисленият месечен размер към датата отпускането ѝ е по-малък от 20 на сто от размера на социалната пенсия за старост по Част I на КСО към същата дата;
4. (изм. – 11.11.2011 г.) при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в универсалния пенсионен фонд към съответния фонд, управляван от пенсионноосигурителното дружество, до което осигуреното лице е подало заявление за промяна на участие;
5. (нова – 26.11.2015 г., изм. – 25.01.2016 г.) при направен избор за промяна на осигуряването от универсалния пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“.

(2) Конкретната дата на прекратяване на осигуряването за всеки един от случаите по ал. 1, се определя както следва:

1. по ал. 1, т. 1 – датата на смъртта;
2. по ал. 1, т. 2 – от датата на сключване на пенсионния договор;
3. по ал. 1, т. 3 – от датата на еднократното изплащане или от датата на сключване на договора за разсрочено изплащане;
4. (изм. – 11.11.2011 г.) по ал. 1, т. 4 – от датата на прехвърляне на средствата в универсалния пенсионен фонд, в който лицето желае да премине;
5. (нова – 26.11.2015 г., изм. – 25.01.2016 г., 15.03.2016 г.) по ал. 1, т. 5 – от първо число на месеца, следващ месеца на избора.

Осигурителни вноски (ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 13. (изм. – 25.03.2005 г., 11.04.2005 г.) (1) Осигуряването в универсалния пенсионен фонд се извършва с парични осигурителни вноски, чийто размер е:

1. за 2005 г. – 3 на сто;
2. за 2006 г. – 4 на сто;
3. от 2007 г. – 5 на сто;
4. (нова – 13.07.2011 г., отм. – 26.11.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.).

(2) (изм. – 26.10.2006 г., отм. – 13.07.2011 г.)

(3) (изм. – 26.10.2006 г., 10.12.2012 г.) Осигурителните вноски по ал. 1 се превеждат от осигурителите по съответната сметка за допълнително задължително пенсионно осигуряване на компетентната териториална дирекция на НАП.

(4) (нова – 10.12.2012 г.) Осигурителните вноски по ал. 2 се превеждат в специализирана сметка за допълнително задължително пенсионно осигуряване на НАП, която, в срок до 30 дни от датата на постъпването им, ги превежда по сметка на универсалния пенсионен фонд, посочена от пенсионноосигурителното дружество.

(5) (предишна ал. 5 – изм. – 26.10.2006 г., предишна ал. 4 – 10.12.2012 г.) Пенсионноосигурителното дружество носи отговорност пред осигурените лица само за реално преведените от НАП и постъпили в сметката на универсалния пенсионен фонд суми от осигурителните вноски.

(6) (предишна ал. 6 – 26.10.2006 г., изм. – 13.07.2011 г., предишна ал. 5 – 10.12.2012 г.) Вноските за универсалния пенсионен фонд се разпределят между осигурителите и осигурените лица, както следва:

1. (изм. – 26.11.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) за сметка на осигуреното лице – 2,2 на сто;
2. (изм. – 26.11.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) за сметка на осигурителя – 2,8 на сто.

(7) (предишна ал. 7 – 26.10.2006 г., изм. – 13.07.2011 г., предишна ал. 6 – 10.12.2012 г.) Самоосигурените лица и лицата по чл. 4а, ал. 1 от КСО се осигуряват в универсалния пенсионен фонд изцяло за своя сметка.

(8) (предишна ал. 8 – 26.10.2006 г., изм. – 13.07.2011 г., предишна ал. 7 – 10.12.2012 г.) Осигурителните вноски за универсалния пенсионен фонд се внасят върху доходите, за които се дължат осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване, с изключение на чл. 9, ал. 6 и 7 от КСО.

Лихви върху сумите от осигурителни вноски (загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 14. (изм. – 05.05.2004 г., 26.10.2006 г.) (1) Лихвите, преведени от НАП върху сумите от осигурителни вноски се разпределят по индивидуалните партии на осигурените лица, както следва:

1. (изм. – 26.10.2006 г.) лихвата от банкови депозити на средствата от осигурителни вноски, които поради липса, недостатъчна или погрешна информация в Персоналния регистър за осигурените лица, не са преведени от НАП в законоустановения срок – пропорционално на преведените за осигуреното лице вноски през периода, за който се отнася лихвата;
  2. (изм. – 26.10.2006 г.) лихвата по актове за начет, съставени от контролните органи на НАП за невнесени вноски за универсалния пенсионен фонд – в съответствие с предоставената от НАП персонализирана информация, за лицата, за които се отнася;
  3. (изм. – 26.10.2006 г.) лихвата за неоснователно забавяне на преводите от НАП на сумите от осигурителни вноски – в съответствие с предоставената от НАП персонализирана информация, за лицата, за които се отнася.
- (2) Разпределените по индивидуалната партия суми от лихви по ал. 1 се отразяват като постъпление, с което се увеличава броя на дяловете по партията.

Данъчни облекчения (ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 15. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Приходите на универсалния пенсионен фонд не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

(2) (изм. – 21.12.2006 г.) Приходите от инвестиране на активите на универсалния пенсионен фонд, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

(3) Услугите по допълнителното задължително пенсионно осигуряване не се облагат с данък по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

(4) Вноските на работодателите за допълнително задължително пенсионно осигуряване в универсален пенсионен фонд се признават за разход за дейността по Закона за корпоративното подоходно облагане.

(5) (изм. – 21.12.2006 г.) Сумите, получени от универсалния пенсионен фонд не подлежат на облагане по Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

ГЛАВА ТРЕТА

ОСИГУРИТЕЛЕН ДОГОВОР

Условия и ред за сключване на осигурителен договор

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 16. (изм. – 25.03.2005 г.) (1) Осигурителен договор се сключва между пенсионноосигурителното дружество и лице, което е:

1. подало индивидуално заявление за участие в универсалния пенсионен фонд;
2. служебно разпределено;
3. подало заявление за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните суми по индивидуалната партида от съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, в универсалния пенсионен фонд;
4. (нова – 25.01.2016 г., изм. – 07.09.2016 г.) подало заявление за възобновяване на осигуряването си в универсалния пенсионен фонд след промяната му по чл. 46 от КСО.

(2) (изм. – 07.09.2016 г.) Сключването на осигурителния договор се извършва:

1. едновременно с подаването на индивидуалното заявление за участие или в срок до 15 календарни дни от неговото регистриране в пенсионноосигурителното дружество;
2. едновременно с подаване на заявлението за възобновяване на осигуряването.

(3) Осигурителен договор с лица, които са служебно разпределени, се сключва при изявено желание от тяхна страна.

(4) (изм. – 11.11.2011 г.) Сключването на осигурителния договор с лицата, подали заявление за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните суми по индивидуалната партида от съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, в универсалния пенсионен фонд се извършва едновременно с подаване на заявлението в сроковете, по реда и начина, предвидени в Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН и в Глава девета.

(5) (изм. – 11.11.2011 г., 07.09.2016 г.) Договорът влиза в сила:

1. от датата на сключването му по ал. 2, т. 1;
2. от първо число на месеца, следващ месеца на подаване на заявлението за възобновяване на осигуряването;
3. от датата на прехвърляне на средствата в универсалния пенсионен фонд, в случаите по ал. 4.

(6) Осигурителният договор урежда отношенията между пенсионноосигурителното дружество и осигуреното лице при и по повод на допълнителното задължително пенсионно осигуряване в универсалния пенсионен фонд.

(7) Осигурителният договор е безсрочен и се сключва в толкова еднообразни екземпляра, колкото са необходими за съответния случай.

Съдържание

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 17. (изм. – 05.05.2004 г.) Осигурителният договор задължително съдържа:

1. номер, дата на сключване и влизане в сила;
2. (изм. – 26.10.2006 г., 21.12.2006 г.) наименованието на универсалния пенсионен фонд, данни за търговската му регистрация и единния идентификационен код по БУЛСТАТ, както и идентификационния му код в НАП;
3. (изм. – 26.10.2006 г., 13.07.2011 г.) наименованието на пенсионноосигурителното дружество, номера и датата на пенсионната му лицензия, данни за търговската му регистрация, и единния идентификационен код;
4. адреса на пенсионноосигурителното дружество и на универсалния пенсионен фонд;
5. (изм. – 26.10.2006 г.) трите имена, ЕГН, единния идентификационен код по БУЛСТАТ (за самоосигуряващи се), постоянен и настоящ адрес на осигуреното лице;
6. (изм. – 07.09.2016 г.) дата и входящ номер на заявлението за участие, за промяна на участие или за възобновяване на осигуряването, съответно номера и датата на протокола за служебно разпределение;
7. размера на осигурителната вноска;
8. правата при осигуряване в универсалния пенсионен фонд и условията за тяхното придобиване;
9. правото на промяна на участието и на прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида от универсалния пенсионен фонд в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество;
10. (нова – 26.11.2015 г.) правото на промяна на осигуряването от универсалния пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ и прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система;
11. (нова – 26.11.2015 г.) правото на възобновяване на осигуряването в универсален пенсионен фонд на лицата, упражнили правото си по т. 10;
12. (предишна ал. 10 – 26.11.2015 г.) реда и начина за получаване на информация;
13. (предишна ал. 11 – 26.11.2015 г.) вида и размера на таксите и удържките;
14. (предишна ал. 12 – 26.11.2015 г.) правата и задълженията на страните по договора;
15. (предишна ал. 13 – 26.11.2015 г.) правата на наследниците на осигуреното лице и данни за тях, към датата на сключване на осигурителния договор;
16. (предишна ал. 14 – 26.11.2015 г.) условията, реда и начина за изменения, допълнения и прекратяване на договора;
17. (предишна ал. 15 – 26.11.2015 г.) дата на която осигуреното лице е запознато с Правилника или е получило екземпляр от него.

Изменения и допълнения на осигурителния договор

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 18. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Изменения и допълнения на осигурителния договор се правят с писмено допълнително споразумение, подписано от страните.

(2) Предложенията за измененията и допълненията на договора се правят до другата страна най-късно до 45 работни дни преди исканата дата за влизането им в сила.

(3) Промени в действащите закони и подзаконовни актове, които имат императивен характер и се отнасят до въпроси, уредени в осигурителните договори стават част от тях от датата на влизането им в сила, без за това да се правят допълнителни споразумения към подписаните преди това осигурителни договори.

Прекратяване на осигурителния договор (ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 19. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Осигурителният договор не може да бъде прекратяван едностранно от пенсионноосигурителното дружество.

(2) Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

1. (изм. – 11.11.2011 г.) при прехвърляне на средствата по индивидуалната партия на осигуреното лице в универсалния пенсионен фонд към съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, при условията и по реда на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН и на Глава девета;
2. при смърт на осигуреното лице;
3. при сключване на пенсионен договор или договор за разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партия;
4. при еднократно изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партия на осигурено лице, което е придобило право на допълнителна пожизнена пенсия за старост, когато изчисленият месечен размер към датата на отпускането ѝ е по-малък от 20 на сто от размера на социалната пенсия за старост по Част I на КСО към същата дата;
5. (нова – 26.11.2015 г.) при промяна на осигуряването от универсалния пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“.

(3) Конкретната дата на прекратяване на осигурителния договор по ал. 2 се определя както следва:

1. (изм. – 11.11.2011 г.) в случаите по ал. 2, т. 1 осигурителният договор се прекратява от датата на прехвърляне на средствата в универсалния пенсионен фонд, управляван от пенсионноосигурителното дружество, до което осигуреното лице е подало заявление за промяна на участието, по реда, начина и в сроковете, предвидени в Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН и в Глава девета;
2. в случаите по ал. 2, т. 2 осигурителният договор се прекратява от датата на смъртта;
3. в случаите по ал. 2, т. 3 осигурителният договор се прекратява от датата на сключване на пенсионния договор или на договора за разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партия;
4. в случаите по ал. 2, т. 4 осигурителният договор се прекратява от датата на еднократното изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партия;
5. (нова – 26.11.2015 г.) в случаите по ал. 2, т. 5 осигурителният договор се прекратява от първо число на месеца, следващ месеца, в който лицето е избрало да се осигурява само във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ИНДИВИДУАЛНА ПАРТИДА

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Общи изисквания

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 20. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Всяко осигурено лице има само една индивидуална партида в универсалния пенсионен фонд.

(2) В индивидуалната партида се правят записи за направените вноски, прехвърлените и изплатени суми, и удържките.

(3) Не се допуска преразпределяне на средства и на дялове между индивидуалните партиди.

(4) Натрупаните средства в индивидуалната партида на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение.

Откриване и закриване

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 21. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Индивидуалната партида в универсалния пенсионен фонд се открива към датата на възникване на осигурителното правоотношение по чл. 10, ал. 1.

(2) Индивидуалната партида се закрива при:

1. прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в универсалния пенсионен фонд в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, при условията и по реда на Глава девета;

2. изчерпване на средствата по индивидуалната партида, поради:

а) изплащане на допълнителна пожизнена пенсия за старост;

б) еднократното или разсроченото им изплащане на осигурено лице, което е придобило право на допълнителна пожизнена пенсия за старост и размерът ѝ при нейното отпускане е по-малък от 20 на сто от социалната пенсия за старост по Част I на КСО;

в) еднократното или разсроченото им изплащане на наследници на осигурено лице или на пенсионер;

г) прехвърлянето им в пенсионния резерв, когато осигуреното лице или пенсионера нямат наследници, които имат право да ги получат;

3. (нова – 26.11.2015 г., изм. – 25.01.2016 г.) получена от НАП информация за подадено заявление по чл. 4, ал. 5 от Наредбата за реда за избор на осигуряване.

(3) Конкретната дата, на която се закрива индивидуалната партида по ал. 2 е както следва:

1. в случаите по ал. 2, т. 1 – от датата на превеждането на средствата по индивидуалната партида по сметката на универсалния пенсионен фонд, в който лицето е преминало;

2. в случаите по ал. 2, т. 2 – от датата на:

а) изплащане на последната месечна пенсия от средствата по индивидуалната партида;

б) еднократното плащане на средствата на осигуреното лице, на неговите наследници или на наследниците на пенсионер;

в) последното плащане, при разсрочено изплащане на средствата на осигуреното лице, на неговите наследници или на наследниците на пенсионер;

г) прехвърлянето на средствата в пенсионния резерв;

3. (нова – 26.11.2015 г.) в случаите по ал. 2, т. 3 – на първо число, съответно, на първия работен ден от месеца, следващ месеца на подаване на заявлението по чл. 4, ал. 5 от Наредбата за реда за избор на осигуряване.

(4) Спирането на превеждането на осигурителните вноски не води до закриване на индивидуалната партида на осигурено лице в универсалния пенсионен фонд.

Съдържание на индивидуалната партида (ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 22. (изм. – 25.03.2005 г.) (1) Индивидуалната партида на осигурено лице в универсалния пенсионен фонд задължително съдържа информация за:

1. личните данни на осигуреното лице – ЕГН, трите имена, постоянен и настоящ адрес;
2. номера и датата на осигурителния договор, съответно номера и датата на протокола за служебното разпределение;
3. размера на всяка постъпила осигурителна вноска, броя дялове съответстващи на вноската, след приспадане на удържаната такса и стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете, дата на постъпване на вноската, месеца за който се отнася и удържаната такса от нея;
4. размера на прехвърлените средства от универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, броя дялове, съответстващи на тези средства, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете, датата на постъпване на средствата и универсалния пенсионен фонд, от който са прехвърлени;
5. (нова – 26.11.2015 г.) размера на прехвърлените средства от Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система, броя дялове, съответстващи на тези средства, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете и датата на постъпване на средствата;
6. (предишна т. 5 – 26.11.2015 г.) размера на прехвърлените средства в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, броя дялове, съответстващи на тези средства, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете, датата на превеждане на средствата и универсалния пенсионен фонд, в който са прехвърлени;
7. (нова – 26.11.2015 г.) размера на преведените средства по сметка на НАП, на основание чл. 129, ал. 13 от КСО, броя дялове, съответстващи на тези средства, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете, датата на превеждане на средствата;
8. (предишна т. 6 – 26.11.2015 г.) размера на прехвърлените средства в пенсионния резерв, броя дялове, съответстващи на тези средства, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете и датата на превеждане на средствата;
9. (предишна т. 7 – 26.11.2015 г.) еднократно изплатените средства – дата на изплащане, размер и брой дялове, съответстващи на изплатените средства, и стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете;
10. (предишна т. 8 – 26.11.2015 г.) всяко периодично плащане – дата на плащането, размер и брой дялове, съответстващи на извършеното плащане, и стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете;
11. (предишна т. 9 – 26.11.2015 г.) общият брой на натрупаните дялове.

(2) За осигурени лица, които имат индивидуална партида към 01.07.2004 г. в универсалния пенсионен фонд, освен информацията по ал. 1, в индивидуалната партида се отразява информация за:

1. общия размер на средствата;
2. разпределения доход;
3. отчислената инвестиционна такса;
4. натрупаната сума и броя на дяловете със стойност 1 (един) лев на 01.07.2004 г.

(3) При отпускане на допълнителна пожизнена пенсия за старост от универсалния пенсионен фонд, наред с информацията по ал. 1 в индивидуалната партида задължително се отразяват данни за:

1. номер и дата на разпореждането за отпускане на допълнителна пожизнена пенсия за старост;
2. номера и датата на сключения пенсионен договор;
3. размера на отпуснатата пенсия, датата от която се отпуска пенсията и техническия лихвен процент към датата на отпускане на пенсията;
4. размера на всяка изплатена пенсия, дата на изплащане, брой дялове, съответстващи на изплатената пенсия, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете, месецът, за който се изплаща пенсията и коефициента за преизчисляване на пенсията.

(4) При еднократно или разсрочено изплащане на осигурено лице или на наследници на осигурено лице или на пенсионер, наред с информацията по ал. 1 в индивидуалната партида задължително се отразяват данни за:

1. номер и дата на разпореждането за еднократното, съответно за разсроченото изплащане;
2. личните данни на лицето, за което се отнася еднократното, съответно разсроченото изплащане – ЕГН, трите имена, постоянен и настоящ адрес;
3. размера на еднократното плащане, съответно размера, периода и броя на плащанията - при разсроченото изплащане;
4. номера и датата на сключения договор за разсрочено изплащане.

(5) (изм. – 10.12.2012 г., 17.01.2013 г.) Със заповед на представляващите пенсионноосигурителното дружество в индивидуалните партии може да се включва и друга информация, извън посочената в ал. 1 – 4.

Водене на индивидуалните партии

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 23. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Индивидуалната партида се води в лева и в дялове.

(2) Броят дялове и стойността на един дял се водят по индивидуалната партида с точност до петия знак след десетичната точка.

(3) (изм. – 10.12.2012 г., 17.01.2013 г.) Записите по индивидуалните партии на осигурени лица и на пенсионери в универсалния пенсионен фонд се извършват от служители, определени с писмена заповед на представляващите пенсионноосигурителното дружество.

(4) Броят на дяловете и частите от дялове, съответстващи на всяка постъпила по индивидуалната партида нетна вноска или прехвърлена сума, се изчисляват, като нетният размер на вноската или прехвърлената сума се раздели на стойността на един дял, валидна за деня на постъпването им. С така определен брой дялове и части от дялове се увеличава броят на дяловете по индивидуалната партида.

(5) (изм. – 26.10.2006 г.) Броят на дяловете и частите от дялове, съответстващи на всяко изтегляне или плащане по банков път, или прехвърляне на средства в друг съответен фонд, се определя, като сумата на дължимите средства се раздели на стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на изтеглянето, плащането

или прехвърлянето. С така определения брой дялове и части от дялове се намалява броя на дяловете по индивидуалната партида.

(6) (изм. – 26.10.2006 г.) При еднократно изплащане на средства от индивидуалната партида в брой, броят на дяловете и части от дялове, съответстващи на извършеното плащане, се определя към момента на издаване на разпореждането за изплащане, като сумата на дължимото плащане се раздели на стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на издаване на разпореждането за изплащане. С така определения брой дялове и части от дялове се намалява броя на дяловете по индивидуалната партида.

(7) (изм. – 26.10.2006 г.) При разсрочено изплащане на средства от индивидуалната партида и при изплащане на пенсии, в брой, броят на дяловете и части от дялове, с които се намалява броят дялове по индивидуалната партида, се определя:

1. за първото плащане – към момента на издаване на разпореждането за изплащане, като сумата на дължимото плащане се раздели на стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на издаване на разпореждането за изплащане;
2. за всяко следващо плащане – към първия работен ден на месеца, през който то е дължимо, като сумата на плащането се раздели на стойността на един дял, валидна за последния работен ден на предходния месец.

(8) (предишна ал. 9 – 11.11.2011 г.) Постъпилите в универсалния пенсионен фонд неперсонифицирани суми от вноски на осигурени лица до момента на тяхната персонификация се отчитат в отделна партида в стойност и в брой дялове, определени, като стойността на постъпилата сума се раздели на стойността на един дял, валидна за деня на постъпването.

(9) (предишна ал. 10, изм. – 11.11.2011 г.) След персонифициране, средствата по ал. 8 се разпределят по индивидуалните партиди на лицата, за които се отнасят, като:

1. дължимите такси по чл. 26, ал. 1, т. 1 се удържат в деня на разпределянето на средствата по съответните индивидуални партиди, като броят на дяловете и части от дялове, които им съответстват се определят като сумата от дължимите такси се раздели на стойността на един дял, валидна за деня на постъпването на средствата в партидата по ал. 8. С така определения брой дялове и части от дялове се намалява броят на дяловете в универсалния пенсионен фонд, в деня на начисляването на таксите по сметката на пенсионноосигурителното дружество;
2. по съответните индивидуални партиди се записва нетният размер на средствата и броят на дяловете и части от дялове, които им съответстват, който се изчислява, като нетният размер на постъпилите средства се раздели на стойността на един дял, валидна за деня на постъпването им в партидата по ал. 8.

Изчисляване и обявяване стойността на един дял

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 24. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Стойността на един дял се изчислява за всеки работен ден и е валидна само за този ден.

(2) Стойността на един дял по ал. 1 се изчислява, като стойността на нетните активи на универсалния пенсионен фонд към края на предходния работен ден се раздели на общия брой на дяловете на фонда към края на същия ден.

(3) Стойността на един дял се определя с точност до петия знак след десетичната точка.

(4) (изм. – 11.11.2011 г.) Общият брой на дяловете на универсалния пенсионен фонд е равен на сумата от дяловете, записани по индивидуалните партии, по партията на резерва по чл. 35, ал. 1 и по партията по чл. 23, ал. 8.

(5) (нова – 26.10.2006 г.) Допуснатата грешка при определяне на нетната стойност на активите на универсалния пенсионен фонд, в резултат на която е завишена или занижена стойността на един дял на фонда с над 0,05 на сто, следва да се отстрани от пенсионноосигурителното дружество не по-късно от три работни дни от датата на установяването ѝ.

(6) (нова – 26.10.2006 г.) В десетдневен срок от датата на установяване на грешка по ал. 5 пенсионноосигурителното дружество е длъжно за своя сметка да възстанови на универсалния пенсионен фонд, съответно на осигурените лица, пенсионерите и техните наследници, разликата между всички дължими средства, изчислени по коригираната стойност на един дял, и изплатените средства.

(7) (нова – 26.10.2006 г.) Начинът за корекции на допуснати грешки по ал. 5 се определя от заместник-председателя на КФН.

(8) (нова – 26.10.2006 г.) Допуснатата грешка се обявява от пенсионноосигурителното дружество при съответното прилагане на ал. 9 и 10 в деня на отстраняването ѝ по реда на ал. 5, като задължително се посочват датата, на която е извършена грешката, стойността на един дял преди корекцията и стойността на един дял след направената корекция.

(9) (предишна ал. 5 – 26.10.2006 г.) Стойността на един дял за текущия ден се обявява от пенсионноосигурителното дружество до 18 ч. на всеки работен ден в неговите офиси и в електронната му страница.

(10) (предишна ал. 6 – 26.10.2006 г.) Стойността на един дял, валидна за последния работен ден на всеки месец, се обявява в централен ежедневник на третия работен ден на следващия месец. Централният ежедневник се обявява в офисите на пенсионноосигурителното дружество и в неговата електронна страница.

Извлечение от индивидуалната партия

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 25. (изм. – 25.03.2005 г.) (1) Пенсионноосигурителното дружество до 31 май на всяка календарна година изпраща безплатно на осигурените лица в универсалния пенсионен фонд годишно извлечение от индивидуалната им партия с данни до 31 декември на предходната година, по образец, утвърден от заместник-председателя на КФН.

(2) Извлечението от индивидуалната партия съдържа информация за:

1. наименованието на универсалния пенсионен фонд;
2. трите имена и адрес на осигуреното лице;
3. ЕГН и осигурителен номер;
4. № и дата на осигурителния договор, съответно на протокола за служебно разпределение;
5. средства по партията към началната дата на периода, за който се отнася извлечението – сума, брой дялове и стойност на един дял;
6. осигурителни вноски, постъпили през периода – дата, сума, брой дялове, стойност на един дял, допълнителна информация;
7. удържани такси от осигурителни вноски – дата, сума;
8. прехвърлени средства от друг универсален пенсионен фонд – дата, сума, брой дялове, стойност на един дял;
9. прехвърлени средства към друг универсален пенсионен фонд – дата, сума, брой дялове, стойност на един дял;

10. изплатени средства – дата, сума, брой дялове, стойност на един дял;
11. (предишна т. 12 – 11.11.2011 г.) други операции – дата, сума, брой дялове, стойност на един дял.
12. (предишна т. 13 – 11.11.2011 г.) средства по партидата към крайната дата на периода, за който се отнася извлечението – сума, брой дялове и стойност на един дял.

(3) Освен в случая по ал. 1 извлечение от индивидуалната партида се предоставя безплатно при:

1. (изм. – 26.10.2006 г.) поискване от осигуреното лице или негови наследници, с данни за периода от началото на текущата година до деня, предхождащ този, през който е изготвено извлечението – в 30-дневен срок от датата на постъпване на писменото искане в пенсионноосигурителното дружество;
2. прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, с данни за периода от началото на текущата година до деня, предхождащ този, през който е извършено прехвърлянето – в срок от седем работни дни от датата на превеждането на средствата по сметката на универсалния пенсионен фонд, в който лицето е преминало, по реда на чл. 8, ал. 5 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН;
3. (нова – 26.11.2015 г.) превеждане на средствата от индивидуалната партида по сметка на НАП, на основание чл. 129, ал. 13 от КСО, в едноседмичен срок от датата на превода.

(4) (изм. – 10.12.2012 г., 17.01.2013 г.) Със заповед на представляващите пенсионноосигурителното дружество в извлечението може да се включва и допълнителна информация, извън тази по ал. 2 и 3.

ГЛАВА ПЕТА

ТАКСИ И УДРЪЖКИ

Такси и удържки при управлението на средствата на универсалния пенсионен фонд

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 26. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Таксите и удържките в полза на пенсионноосигурителното дружество са, както следва:

1. (изм. – 13.07.2011 г., 26.11.2015 г., 25.01.2016 г.) удържка от всяка осигурителна вноска при постъпването ѝ в универсалния пенсионен фонд в размер на:

1.1. за 2016 г.:

1.1.1. 4.5 на сто – при постъпили осигурителни вноски за 120 и под 120 месеца;

1.1.2. 4.25 на сто – при постъпили осигурителни вноски за над 120 месеца.

1.2. за 2017 г.:

1.2.1. 4.25 на сто – при постъпили осигурителни вноски за 120 и под 120 месеца;

1.2.2. 4.15 на сто – при постъпили осигурителни вноски за над 120 месеца.

1.3. за 2018 г.:

1.3.1. 4.0 на сто – при постъпили осигурителни вноски за 120 и под 120 месеца;

1.3.2. 3.85 на сто – при постъпили осигурителни вноски за над 120 месеца.

1.4. от 2019 г.:

1.4.1. 3.75 на сто – при постъпили осигурителни вноски за 120 и под 120 месеца;

1.4.2. 3.60 на сто – при постъпили осигурителни вноски за над 120 месеца.

2. (изм. – 03.10.2013 г., 25.01.2016 г.) инвестиционна такса, изчислена върху стойността на нетните активи на универсалния пенсионен фонд, в зависимост от периода, през който те са били управлявани от пенсионноосигурителното дружество, в размер, както следва:

а) за 2016 г. – 0.9 на сто годишно;

б) за 2017 г. – 0.85 на сто годишно;

в) за 2018 г. – 0.8 на сто годишно;

г) от 2019 г. – 0.75 на сто годишно.

(2) (нова – 13.07.2011 г., изм. – 08.09.2011 г.) При определянето на броя на месеците по ал. 1, т. 1, за които са постъпили вноски, се вземат предвид и постъпилите осигурителни вноски в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, ако осигуреното лице представи извлечение от индивидуалната партида или справка от НАП, за преведените осигурителни вноски и месеците, за които се отнасят, в универсалния пенсионен фонд (фондове), от който (които) са прехвърлени средства.

(3) (нова – 13.07.2011 г., изм. – 03.10.2013 г., 26.11.2015 г., 25.01.2016 г.) Пониският размер на таксата по ал. 1, т. 1, подточки 1.1 – 1.4, в случаите по ал. 2, се удържа върху осигурителните вноски, постъпили за лицето в универсалния пенсионен фонд след изтичането на 30 – дневен срок от датата на получаване на извлечението или справката по ал. 2 в офис на пенсионноосигурителното дружество.

(4) (предишна ал. 2 – 13.07.2011 г.) Таксата по ал. 1, т. 1 не се удържа върху прехвърлени средства от универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

(5) (предишна ал. 3 – 13.07.2011 г.) Таксата по ал. 1, т. 2 се изчислява и начислява в полза на пенсионноосигурителното дружество по ред и начин, определени от КФН.

(6) (предишна ал. 4, изм. – 13.07.2011 г., 10.12.2012 г., 17.01.2013 г.) Дължимата сума по ал. 5 се утвърждава всеки месец със заповед на представляващите пенсионноосигурителното дружество и се превежда по негова сметка от паричните средства на универсалния пенсионен фонд до 5-то число на месеца, следващ отчетния месец.

Такса при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида

(ново загл. – 05.05.2004 г., изм. – 26.11.2015 г.)

Чл. 27. (изм. – 05.05.2004 г., 26.11.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Пенсионноосигурителното дружество събира допълнителна такса в размер на 10 лв. при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка, съгласно чл. 343а, ал. 1, т. 2 и чл. 343е от КСО. Таксата се заплаща от осигуреното лице.

ГЛАВА ШЕСТА

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ОГРАНИЧЕНИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПОЛИТИКА. ДОХОД ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ОЦЕНКА НА АКТИВИТЕ НА УНИВЕРСАЛНИЯ ПЕНСИОНЕН ФОНД

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Основни принципи и цели при инвестирането
(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 28. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Средствата на универсалния пенсионен фонд се инвестират от пенсионноосигурителното дружество при спазване принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация.

(2) (изм. – 21.12.2006 г., 26.11.2015 г.) При определяне на инвестиционните цели на универсалния пенсионен фонд се отчитат неговият дългосрочен инвестиционен хоризонт и ниско текущо ниво на ликвидни нужди, които произтичат от:

1. дългосрочния характер на средствата за допълнителното задължително пенсионно осигуряване в универсалните пенсионни фондове, поради което времевият хоризонт на инвестиционния портфейл е над 20 години;

2. постоянно нарастващия брой на осигурените във фонда лица и запазване на размера на вноските за универсалните пенсионни фондове, което води до значително по-високи входящи парични потоци във фонда, в сравнение с изходящите такива;

3. ниската средна възраст, липсата на преобладаващ дял по полов признак и разнообразие на структурата на осигурените, във фонда, лица по професионален признак.

4. сравнително малкия брой настоящи случаи, при които се изплащат натрупаните средства;

5. необлагането с данък на постигнатата доходност на фонда и на разпределената доходност по индивидуалните партии на осигурените, в него, лица.

(3) (изм. – 21.12.2006 г., 26.11.2015 г.) Основна цел на инвестиционната политика на универсалния пенсионен фонд е съхраняване и увеличаване, в реално изражение, на натрупаните средства по индивидуалните партии на осигурените лица и пенсионерите, в средносрочен и дългосрочен план, чрез постигане на възможно най-високата доходност, при зададено умерено ниво на риск.

(4) (нова – 21.12.2006 г.) За изпълнение на инвестиционните цели, при инвестирането на средствата на универсалния пенсионен фонд пенсионноосигурителното дружество ще следва активна инвестиционна стратегия, базирана на пълноценно използване на възможностите на българските и международните финансови пазари.

(5) (нова – 21.12.2006 г., изм. – 26.11.2015 г.) Разпределението на инвестициите по класове активи се прилага с цел постигане на диверсификация и оптимално съотношение риск/доходност. Изборът на конкретен финансов инструмент се определя от общите пазарни условия, от неговите уникални характеристики и от очаквания принос на съответния инструмент към структурата, доходността и риска на инвестиционния портфейл.

(6) (нова – 26.11.2015 г.) Целта при управлението на средствата на осигурените лица и пенсионерите е запазване и нарастване на тяхната покупателната способност, в дългосрочен период. Като реален измерител за запазване на покупателната способност на средствата, управлявани в универсалния пенсионен фонд, се приема реалната доходност, в процент при управлението на активите на фонда, по метода за вътрешна норма на възвращаемост (метода на доходност, претеглена през паричните потоци). Изчислението се извършва на месечна база за отчетния период. Целта е постигане на положителна реална доходност от 0,25%, на годишна база, за осреднения петгодишен предходен период.

(7) (нова – 21.12.2006 г., изм. – 13.07.2011 г., предишна ал. 6, изм. – 26.11.2015 г.) Пенсионноосигурителното дружество следи ежедневно представянето на направените УПФ „Доверие” – Правилник (09.2016 г.)

инвестиции във връзка с оценката на активите по чл. 32, като оценка на ефективността на направените инвестиции се извършва на всеки шест месеца. В случай, че два поредни шестмесечни периода, доходността на портфейла на универсалния пенсионен фонд е по-ниска от посочения в ал. 6 бенчмарк, инвестиционният консултант, портфолио-мениджърите и/или финансовите анализатори следва да предоставят, на Инвестиционния комитет на пенсионноосигурителното дружество, подробна информация за причините за отклонението, както и какви действия ще бъдат предприети за постигане на целите на инвестиционната политика.

(8) (нова – 21.12.2006 г., предишна ал. 7, изм. – 26.11.2015 г., 25.01.2016 г.) Инвестиционният комитет преразглежда инвестиционната политика на универсалния пенсионен фонд, на всеки три години или незабавно след настъпването на всяка съществена промяна на финансовата обстановка и пазарните условия.

Ограничения при инвестирането

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 29. (изм. – 05.05.2004 г., 26.10.2006 г., 21.12.2006 г.) (1) Средствата на универсалния пенсионен фонд могат да бъдат инвестирани само в:

1. дългови ценни книжа;

а) ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, задълженията, по които съставляват държавен или държавногарантиран дълг;

б) дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от:

- държави – членки или техни централни банки;

- държави, посочени в Наредба № 29 от 12.07.2006 г. на КФН или от техни централни банки;

- Европейската централна банка или от Европейската инвестиционна банка.

2. акции на публични дружества:

а) (изм. – 13.07.2011 г.) извън посочените по т. 3 и 10, приети за търговия на регулиран пазар на ценни книжа, както и в права по § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на ЗППЦК;

б) приети за търговия на регулирани пазари на ценни книжа в държави - членки и включени в индекси на регулирани пазари на ценни книжа;

в) приети за търговия на регулирани пазари на ценни книжа в държави, посочени в Наредба № 29 от 12.07.2006 г. на КФН и включени в индекси на регулирани пазари на ценни книжа.

3. акции на дружество със специална инвестиционна цел, лицензирано по реда на Закона за дружествата със специална инвестиционна цел, както и в права по § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, издадени при увеличаване на капитала на дружеството;

4. общински ценни книжа:

а) общински ценни книжа, издадени от български общини съгласно Закона за общинския дълг;

б) дългови ценни книжа, издадени от чуждестранни общини, приети за търговия на регулирани пазари на ценни книжа в държави – членки;

в) квалифицирани дългови ценни книжа, издадени от чуждестранни общини, приети за търговия на регулирани пазари на ценни книжа в държави, посочени в Наредба № 29 от 12.07.2006 г. на КФН.

5. банкови депозити в банки с кредитен рейтинг, получили разрешение да извършват банкова дейност:

а) на територията на Република България;

б) съгласно законодателството на държава - членка или на държава, посочена в Наредба № 29 от 12.07.2006 г. на КФН, като инвестициите в банкови депозити в една банка не могат да превишават 5 на сто от активите на фонда.

6. ипотечни облигации, издадени съгласно Закона за ипотечните облигации, приети за търговия на регулиран пазар на ценни книжа;

7. (нова – 13.07.2011 г.) корпоративни облигации, издадени или гарантирани от банки с над 50 на сто държавно участие, получили разрешение за извършване на банкова дейност съгласно законодателството на Република България или друга държава членка, с цел финансиране на дългосрочни и средносрочни инфраструктурни и инвестиционни проекти, за които в решението на общото събрание на акционерите и в предложението за сключване на облигационен заем е поето задължение да се иска приемане и да бъдат приети за търговия на регулиран пазар в срок не по-дълъг от 6 месеца от издаването им;

8. (предишна т. 7 – 13.07.2011 г.) корпоративни облигации:

а) (изм. – 13.07.2011 г.) корпоративни облигации, извън посочените в т. 6 и 7, приети за търговия на регулиран пазар на ценни книжа;

б) дългови ценни книжа извън посочените в т. 4, б. "б" и т. 1, б. "б", приети за търговия на регулирани пазари на ценни книжа в държави – членки;

в) квалифицирани дългови ценни книжа извън посочените в т. 4, б. "в" и т. 1, б. "б", приети за търговия на регулирани пазари на ценни книжа в държави, посочени в Наредба № 29 от 12.07.2006 г. на КФН.

9. (предишна т. 8 – 13.07.2011 г., изм. – 19.12.2011 г.) обезпечени корпоративни облигации, за които в решението на общото събрание на акционерите и в предложението за сключване на облигационен заем е поето задължение да се иска приемане и да бъдат приети за търговия на регулиран пазар в срок не по-дълъг от 6 месеца от издаването им и за които е предвидено да бъдат прилагани съответно разпоредбите на ЗППЦК относно довереника на облигационерите и обезпечаване на публична емисия облигации;

10. (предишна т. 9 – 13.07.2011 г.) акции и/или дялове:

а) (изм. – 19.12.2011 г.) издадени от колективни инвестиционни схеми по реда на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране;

б) (изм. – 13.07.2011 г.) на колективна инвестиционна схема, която инвестира само в ценни книжа и депозити по т. 1 – 9 и чието седалище или седалището на управляващото я дружество се намира в държава - членка, съответно в държава, посочена в Наредба № 29 от 12.07.2006 г. на КФН;

като инвестициите в ценни книжа на колективни инвестиционни схеми, управлявани от едно и също управляващо дружество, не могат да превишават 5 на сто от активите на фонда.

11. (предишна т. 10 – 13.07.2011 г.) инвестиционни имоти в Република България и в държава – членка, като не се допуска ползването на инвестиционните имоти, собственост на универсалния пенсионен фонд, за нуждите на пенсионноосигурителното дружество и на свързаните с него лица.

(2) (изм. – 13.07.2011 г., 26.11.2015 г.) Делът на всеки един от активите по ал. 1 в общите активи на универсалния пенсионен фонд се определя в съответствие с посочените в таблицата по-долу, ограничения, отразяващи целевото стратегическо разпределение и минималните, и максимални граници, и отклонения:

Вид Актив	Мин	Целево разпределение	Макс
Инвестиции в активи по чл. 29, ал. 1, т. 1	15.00%	37.00%	60.00%
Инвестиции в активи по чл. 29, ал. 1, т. 2	7.50%	16.2%	20.00%
Инвестиции в активи по чл. 29, ал. 1, т. 3	0.00%	0.50%	5.00%
Инвестиции в активи по чл. 29, ал. 1, т. 4	0.00%	0.20%	10.00%
Инвестиции в активи по чл. 29, ал. 1, т. 5	2.00%	7.00%	25.00%
Инвестиции в активи по чл. 29, ал. 1, т. 6	0.00%	0.40%	10.00%
Инвестиции в активи по чл. 29, ал. 1, т. 7	0.00 %	0.00 %	10.00 %
Инвестиции в активи по чл. 29, ал. 1, т. 8	5.00%	15.80%	25.00%
Инвестиции в активи по чл. 29, ал. 1, т. 9	0.00%	0.00%	5.00%
Инвестиции в активи по чл. 29, ал. 1, т. 10	7.50%	14.30%	15.00%
Инвестиции в активи по чл. 29, ал. 1, т. 11	0.00%	3.10%	5.00%

(3) (изм. – 13.07.2011 г., 26.11.2015 г.) Делът на различните класове активи по ал. 1 в общите активи на универсалния пенсионен фонд се определя, както следва:

Вид Актив	Мин	Целево разпределение	Макс
Инвестиции в активи по чл. 29, ал. 1, т. 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9	22.00%	60.40%	100.00%
Инвестиции в активи по чл. 29, ал. 1, т. 2, 3, 10	15.00%	31.00%	40.00%
Инвестиции в активи по чл. 29, ал. 1 т. 11	0.00%	3.10%	5.00%

(4) При резки и/или непредвидими съществени движения на финансовите пазари, структурата на активите на универсалния фонд може да се отклони краткосрочно от определените в ал. 2 минимални и максимални граници

(5) (предишна ал. 6 – 26.11.2015 г.) Пенсионноосигурителното дружество може да сключва от името и за сметка на универсалния пенсионен фонд репо сделки и обратни репо сделки с ценни книжа по ал. 1 общо в размер до 5 на сто от активите на фонда, определени към края на работния ден, предхождащ датата на сключване на последната репо сделка или на последната обратна репо сделка.

(6) (предишна ал. 7 – 26.11.2015 г.) При условия, изисквания и ограничения, определени с наредба на КФН и с цел намаляване на инвестиционния риск, свързан с активите на универсалния пенсионен фонд, пенсионноосигурителното дружество може да сключва сделки, които предвиждат отлагане на изпълнението на задълженията по тях за определена бъдеща дата или срок, както следва:

1. сделки с фючърси, търгувани на регулирани пазари на ценни книжа в Република България, в държави - членки или на регулирани пазари на ценни книжа в държави, посочени в Наредба № 34 от 04.10.2006 г. на КФН;

2. сделки с опции, търгувани на регулирани пазари на ценни книжа в Република България, в държави - членки или на регулирани пазари на ценни книжа в държави, посочени в Наредба № 34 от 04.10.2006 г. на КФН;

3. форуърдни валутни договори с насрещни страни отговарящи на изискванията на Наредба № 34 от 04.10.2006 г. на КФН;

4. лихвени суапови сделки с насрещни страни отговарящи на изискванията на Наредба № 34 от 04.10.2006 г. на КФН.

(7) (предишна ал. 8 – 26.11.2015 г.) Не повече от 20 на сто от активите на универсалния пенсионен фонд могат да бъдат деноминирани във валута, различна от лев или евро.

(8) (изм. – 13.07.2011 г., предишна ал. 9 – 26.11.2015 г.) Общата стойност на инвестициите на универсалния пенсионен фонд в ценни книжа, издадени от един емитент, не може да надвишава 5 на сто от активите на фонда, като общата стойност на инвестираните средства на универсалния пенсионен фонд във финансови инструменти, издадени от един емитент и свързаните с него лица, не може да надвишава 10 на сто от активите на универсалния пенсионен фонд. Когато емитентът е банка, в ограничението по предходното изречение се включват и банковите депозити на универсалния пенсионен фонд в тази банка, форуърдните валутни договори, договорите за лихвен суап, репо сделките и обратните репо сделки с нея. Ограничението не се отнася за инвестициите в ценни книжа по ал. 1, т. 1, б. „а” и б. „б”, предложение първо и трето, и т. 7.

(9) (предишна ал. 10 – 26.11.2015 г.) Универсалният пенсионен фонд не може да придобива повече от 7 на сто от акциите на един емитент или да придобива участие, чрез което самостоятелно или заедно с другите, управлявани от пенсионноосигурителното дружество, фондове за допълнително пенсионно осигуряване да определя пряко или непряко повече от половината от членовете на управителния орган или по друг начин да упражнява решаващо влияние върху вземането на решения във връзка с дейността на емитента.

(10) (предишна ал. 11 – 26.11.2015 г.) Пенсионноосигурителното дружество и универсалният пенсионен фонд не могат да придобиват акции, издадени от един емитент.

(11) (предишна ал. 12 – 26.11.2015 г.) Пенсионноосигурителното дружество не може да инвестира средствата на универсалния пенсионен фонд в ценни книжа:

1. които не са напълно изплатени;
2. издадени от пенсионноосигурителното дружество или от свързани с него лица;
3. (изм. – 26.11.2015 г.) издадени от банката-попечител, от юридически лица по чл. 123в, ал. 1 от КСО или от свързани с тях лица.

(12) (предишна ал. 13 – 26.11.2015 г.) Активи на универсалния пенсионен фонд не могат да бъдат придобивани от:

1. пенсионноосигурителното дружество, с изключение на предвидените в КСО случаи;
2. управляван от пенсионноосигурителното дружество фонд за допълнително пенсионно осигуряване;
3. член на управителен или контролен орган на пенсионноосигурителното дружество;
4. инвестиционен консултант или управляващо дружество, с които пенсионноосигурителното дружество има сключени договори за инвестиционни консултации, или член на управителен или контролен орган на управляващото дружество;
5. свързани лица с лицата по т. 1 – 4.

(13) (предишна ал. 14, изм. – 26.11.2015 г.) Универсалният пенсионен фонд не може да придобива активи от лицата по ал. 12.

(14) (предишна ал. 15, изм. – 26.11.2015 г.) Забраната за придобиване по ал. 12 и 13 не се прилага в случаите на търговия на ценни книжа на регулиран пазар.

(15) (предишна ал. 16 – 26.11.2015 г.) Пенсионноосигурителното дружество не може да придобива или да прехвърля на регулиран пазар на ценни книжа от името и за сметка на универсалния пенсионен фонд ценни книжа чрез кръстосани сделки и чрез

сделки, които съгласно правилата за търговия на съответния регулиран пазар на ценни книжа подлежат единствено на регистриране на този пазар.

(16) (предишна ал. 17 – 26.11.2015 г.) Пенсионноосигурителното дружество не може да извършва спекулативни валутни сделки със средствата на универсалния пенсионен фонд.

(17) (изм. – 13.07.2011 г., предишна ал. 18 – 26.11.2015 г.) Пенсионноосигурителното дружество разработва и спазва етични правила за инвестициите на универсалния пенсионен фонд, които са в рамките на законовите норми, приложими са на практика при неговото оперативното управление и се изразяват в следното:

1. средствата на универсалния пенсионен фонд не се инвестират в компании:
  - 1.1. които нарушават конвенцията на Обединените нации за човешките и трудовите права, опазване на природата и антикорупция, изразяващи се в следното:
    - 1.1.1. принципи на човешките права – да подпомага и уважава защитата на човешките права в международен план; отказ от участие в злоупотреба с или посегателство над човешките права;
    - 1.1.2. принципи на трудовите права – да подпомага свободата на асоцииране и признаване на правото за колективно договаряне; забрана за задължителен труд; забрана за детски труд; елиминиране на дискриминацията при подбор на персонала;
    - 1.1.3. принципи за опазване на околната среда – въвеждане на предпазни и ефективни програми за опазване на околната среда; инициативи демонстриращи отговорност към околната среда; промоциране на разпространението и използването на технологии опазващи околната среда;
    - 1.1.4. принципи на антикорупция – промоциране и възприемане на дейности в противодействие на всички форми на корупция включително изнудване и подкуп.
  - 1.2. чиято дейност е производство или търговия с оръжие. Позволява се инвестиране в такива компании, в случай че основната част на бизнеса им не е насочен в тази дейност и съществена част от приходите им не произтичат от производство и търговия с оръжие.
  - 1.3. за които съществуват основателни предположения, че източника на средствата им е от незаконен произход.
2. при управлението на универсалния пенсионен фонд се прилага последователна политика и желание да се инвестира там, където има пресечна точка на финансовите и етични принципи и съществува връзка между позитивния избор и принципите по т. 1.1.
3. върху инвестиционния портфейл на универсалния пенсионен фонд се извършва регулярно наблюдение и всяка инвестиция се оценява спрямо етичните правила.

Критерии и процес при управлението на портфейла

Чл. 29а. (нов – 21.12.2006 г.) (1) (изм. – 26.11.2015 г.) При управление на портфейла, портфолио мениджърите, инвестиционният консултант и/или финансовите анализатори на пенсионноосигурителното дружество, посредством предварително зададени критерии, избират ценните книжа и осъществяват анализ на активите, които могат да бъдат включени в портфейла.

(2) (изм. – 26.11.2015 г.) Извършва се предварителен избор на активите, като портфолио мениджърът, инвестиционният консултант или финансовият анализатор приоритетно предлага за инвестиране в активите, които отговарят на тези критерии. Целта на подбора е постигането на диверсификация, посредством която да се изключи излагането на портфейла на фонда на риск от конкретен актив и други рискове. При осъществяване на подбора се дава приоритет на емисии, издадени от емитенти, които са ангажирани с обществени проекти в областта на екологията, образованието и културата. На следващ етап се изчисляват основни показатели за избраните книжа, необходими за осъществяване на управлението на портфейла, които включват показатели за очаквана доходност и риск на ценните книжа чрез извършване на технически и/или фундаментален анализ. След преценка на резултатите се изготвят предложения за инвестиране до Инвестиционния комитет на пенсионноосигурителното дружество.

(3) (изм. – 13.07.2011 г., изм. – 26.11.2015 г.) Портфолио мениджърите, инвестиционният консултант и/или финансовите анализатори осъществяват инвестиционния процес като извършват следното:

1. анализ и избор на пазар – развит или развиващ се пазар:
  - 1.1. анализ на политическата стабилност;
  - 1.2. анализ на макроикономическата обстановка на конкретната държава, фискалната и монетарната политика, инфлацията и други макроикономически фактори.
2. икономически и пазарен анализ на секторите в икономиката, които имат висок потенциал за растеж в средносрочен и дългосрочен план. Изборът на приоритетни сектори се извършва въз основа на икономическите прогнози за развитие на сектора и очакваната взаимовръзка между сектора и икономиката.
3. анализ на дружества от избраните сектори с цел идентифициране на дружества с конкурентни предимства за установяване на емитенти със стабилно финансово състояние и перспективи за бъдещо развитие.

(4) (изм. – 26.11.2015 г.) Портфолио мениджърите, инвестиционният консултант и/или финансовите анализатори използват следните критерии при изготвянето на предложения и управлението на портфейла:

1. стабилна политическа обстановка в държавата, в която се предлага да бъде инвестирано;
2. стабилни макроикономически показатели на държавата, в която се предлага да бъде инвестирано;
3. висок потенциал за растеж в средносрочен и дългосрочен план на секторите, в които се предлага да бъде инвестирано;
4. конкурентни предимства на дружествата, в които се предлага да бъде инвестирано.

(5) Изборът на конкретни емисии дългови ценни книжа и акции на публични дружества, се осъществява в зависимост от класа активи според следните критерии:

1. за дългови ценни книжа
  - 1.1. при необезпечени ценни книжа – стабилно финансово състояние, вид икономическа дейност на емитента, перспективи за развитие, матуритет на емисията;
  - 1.2. при обезпечени ценни книжа – стабилно финансово състояние, вид икономическа дейност на емитента, перспективи за развитие, характер и вид на обезпечението, матуритет на емисията;
2. акции – стабилно финансово състояние и сектор, в който оперира емитента, дивидентна политика, потенциал за растеж;

3. банкови депозити – кредитен рейтинг, балансово число, акционерна структура на банковата институция и атрактивност на депозитните условия.

(6) (изм. – 26.11.2015 г.) Портфолио мениджърите, инвестиционният консултант и/или финансовите анализатори извършват анализ по отношение на целесъобразността на броя, естеството и изпълнението във времето на инвестиционните сделки, както и евентуалната необходимост от окрупняването им, вследствие на което да бъде постигната оптимизация на инвестиционните резултати. Преди осъществяване на всяка конкретна инвестиционна сделка се отчита размерът на транзакционните разходи дължими на насрещната страна или посредника. При равни други условия, в случаите на извънборсови сделки, когато се отчита и риска на контрагента, и при борсови сделки се предпочитат контрагенти с по-нисък размер на комисионните.

(7) (изм. – 26.11.2015 г.) Инструментите, в които инвестира универсалният пенсионен фонд се подбират така, че инвестиционният портфейл да бъде максимално диверсифициран и защитен от неблагоприятни движения на цените на финансовите пазари, както и от съществена експозиция към индивидуален пазарен сектор, географски регион, икономически сектор, компания или емисия. Разпределението на инвестициите по географски региони и пазари е част от политиката за диверсификация на портфейла на универсалния пенсионен фонд, целяща постигане на оптимално съотношение между доходност и риск. При реализирането му се спазват нормативните ограничения, определени в Наредба № 29 от 12.07.2006 г. на КФН.

(8) (нова – 26.11.2015 г.) Отчитайки цикличността на икономиката и общите и систематични рискове, целта е средствата на универсалния пенсионен фонд да се инвестират в секторите на икономиката, които биха донесли най-висока доходност. Поради динамичността на пазарната ситуация, не се налагат секторни ограничения.

(9) (нова – 26.11.2015 г.) Преди сключване на всяка инвестиционна сделка се извършва предварителен контрол от портфолио-мениджърите и/или финансовите анализатори за цялостно съответствие с разпоредбите на външните и вътрешни нормативни актове, уреждащи дейността по допълнително пенсионно осигуряване. Последващ контрол за съответствие на структурата на инвестиционните портфейли с количествените и качествени ограничения на инвестиционната дейност, заложен в вътрешната и външната нормативната уредба, се извършва, на ежедневна база, от портфолио-мениджърите и/или финансовите анализатори. Отговорността за осъществяване на предварителния и последващ контрол за съответствие на инвестиционните предложения с приложимата външна и вътрешна нормативна уредба се носи от портфолио-мениджърите и/или финансовите анализатори на пенсионноосигурителното дружество.

(10) (нова – 26.11.2015 г.) Последващ контрол върху изпълнението на взетите инвестиционни решения се осъществява от следните структурни звена и длъжностни лица, в рамките на техните правомощия и компетенции:

1. Инвестиционния комитет, посредством преглед на изпълнението на взетите инвестиционни решения;
2. Звеното по управление на риска, посредством преглед на изпълнението на взетите инвестиционни решения;
3. Специализираната служба „Вътрешен контрол“, посредством преглед на изпълнението на взетите инвестиционни решения;
4. Председателя на Управителния съвет и Изпълнителните директори на пенсионноосигурителното дружество.

(11) (нова – 26.11.2015 г.) Изпълнението на инвестиционните сделки се извършва съобразно Вътрешните правила и процедури на ПОК „Доверие“ АД за вземане на инвестиционни решения и техническото им изпълнение, и при спазване на

нормативната уредба. При сключване на сделки портфолио мениджърите и/или финансовите анализатори са длъжни да полагат всички необходими грижи, с оглед оптимизирането на количествата на закупените/продадените ценни книжа, с цел окрупняване на пакети и съответно намаляване на транзакционните разходи по сделките, които се заплащат към инвестиционните посредници. По този начин се ограничава прекомерният оборот на портфейла. Увеличен оборот се допуска в случаите на закриване на рискови позиции и/или реализирането на положителна доходност, чийто размер многократно надхвърля транзакционните разходи.

(12) (нова – 26.11.2015 г.) Пенсионноосигурителното дружество, в качеството си на дружество управляващо активите на универсалния пенсионен фонд, упражнява всички законови и договорни права, предоставени на фонда, в качеството му на собственик на съответните ценни книжа, като по този начин защитава интересите на осигурените лица. Представители на универсалния пенсионен фонд имат право да участват в общи събрания на акционерите и облигационерите на емитентите на ценни книжа и да гласуват, единствено и само, в интерес на осигурените лица в него, отчитайки както непосредствените ефекти, така и тези за в бъдеще.

(13) (нова – 26.11.2015 г.) Редът и начинът за вземане и одобрение на инвестиционни решения за инвестиране на средствата на универсалния пенсионен фонд, както и контролът върху изпълнението и лицата, които го осъществяват са уредени във Вътрешните правила и процедури на ПОК „Доверие“ АД за вземане на инвестиционни решения и техническото им изпълнение.

Наблюдение, измерване и управление на риска при управлението на портфейла

Чл. 29б. (нов – 21.12.2006 г., изм. – 13.07.2011 г.) (1) Управителният съвет на пенсионноосигурителното дружество утвърждава вътрешни правила и процедури за наблюдение, измерване и управление на риска, свързан с инвестициите на универсалния пенсионен фонд и ги представя на заместник – председателя на КФН в 7-дневен срок от тяхното утвърждаване, съответно изменение и допълнение.

(2) Политиката на универсалния пенсионен фонд при сключване на сделки за намаляване на инвестиционния риск (хеджиране), като част от общата инвестиционна политика, включва следните основни цели:

1. поддържане на умерено ниво на риск, съответстващо на инвестиционните цели за риск и доходност на универсалния пенсионен фонд;
2. достигане на ефективност при хеджирането;
3. оптимизация на инвестиционните резултати на фонда.

(3) (изм. – 26.11.2015 г.) При управлението на портфейла на универсалния пенсионен фонд се наблюдават, измерват и управляват кредитния, ликвидния, оперативния, законовия, репутационния и пазарния риск, включващ: лихвен риск, валутен риск, риск свързан с инвестициите в акции и риск, свързан с инвестициите в недвижими имоти. Посочените рискове се управляват въз основа на утвърдените вътрешни правила и процедури за наблюдение, измерване и управление на риска, свързан с инвестициите на универсалния пенсионен фонд.

(4) (изм. – 26.11.2015 г.) Звеното по управление на риска прилага различни модели за оценка на пазарния риск и кредитния риск при разглеждане на изготвени от портфолио мениджърите, инвестиционния консултант и/или финансови анализатори предложения за инвестиране, както и текущо, на емитента или банката, в която са инвестирани средства на универсалния пенсионен фонд.

(5) Наблюдение, измерване и управление на риска свързан с инвестициите на универсалния пенсионен фонд и риска на хеджиращите инструменти се извършва от Звеното за управление на риска, което наблюдава експозицията към рисковете,

упоменати в ал. 3 на портфейлно ниво и ги управлява съгласно инвестиционната политика, включваща и рисковия профил на универсалния пенсионен фонд и ограниченията по КСО.

(6) Звеното по управление на риска извършва последващо наблюдение и оценка на рисковите фактори, които могат да окажат негативно влияние върху цялостната стойност на портфейла на универсалния пенсионен фонд и върху отделните инвестиции, включени в него. Стриктното спазване на правилата гарантира постоянното наблюдение и оценка на рисковата експозиция на универсалния пенсионен фонд и предприемането на адекватни мерки при възникване на неблагоприятни пазарни условия.

(7) (изм. – 26.11.2015 г.) При управлението на портфейла на универсалния пенсионен фонд, пенсионноосигурителното дружество спазва Вътрешни правила за процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска, както и Правила за организацията на дейността на Инвестиционния комитет към ПОК „Доверие“ АД. Тези правила регламентират организационната структура и нивата на отговорност по управлението на риска в пенсионноосигурителното дружество и имат за цел да осигурят ежедневното следене, оценка и управление на рисковите фактори, оказващи негативно въздействие върху стойността на активите на портфейла на универсалния пенсионен фонд.

Инвестиционна политика и оповестяване на информация

(ново загл. – 05.05.2004 г., изм. – 26.10.2006 г.)

Чл. 30. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) В съответствие с принципите и целите на инвестирането на средствата на универсалния пенсионен фонд, Управителният съвет на пенсионноосигурителното дружество утвърждава инвестиционна политика на универсалния пенсионен фонд, в която, в рамките на законовите ограничения, се конкретизират видовете инвестиционни инструменти, в които се инвестират средствата на универсалния пенсионен фонд и ограниченията за всеки един от тях.

(2) Инвестиционната политика на универсалния пенсионен фонд се предоставя на осигуреното лице при изявено желание от негова страна.

(3) (нова – 26.10.2006 г., изм. – 26.11.2015 г.) Пенсионноосигурителното дружество е длъжно всяко тримесечие, до 10 число на следващия го месец, да публикува на своята страница в Интернет информация за обема и структурата на инвестициите по видове активи и емитенти на ценни книжа за универсалния пенсионен фонд. Информацията се изготвя по данни към края на предходното тримесечие.

(4) (нова – 26.10.2006 г., изм. – 25.01.2016 г.) Заместник-председателят на КФН утвърждава изисквания към пенсионноосигурителното дружество относно:

1. формата и съдържанието на информацията по ал. 3;
2. определянето и публичното оповестяване от пенсионноосигурителното дружество на постигнатата доходност и равнището на поетите рискове при управлението на универсалния пенсионен фонд.

(5) (нова – 26.11.2015 г.) Пенсионноосигурителното дружество оповестява публично данни, представящи пряко или косвено инвестиционните резултати от управлението на универсалния пенсионен фонд, в съответствие с Изискванията към рекламните и писмените информационни материали на пенсионните фондове и на пенсионноосигурителните дружества по чл. 123и, ал. 2 и чл. 180, ал. 2, т. 1 и т. 2 от КСО.

Разпределение на дохода от инвестиции

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 31. (изм. – 05.05.2004 г.) Разпределението на дохода от инвестирането на средствата на универсалния пенсионен фонд по индивидуалните партии на осигурените лица и на пенсионерите, по партидата на неперсонифицираните суми по чл. 23, ал. 9 и по партидата на резерва по чл. 35, се извършва всеки работен ден едновременно с оценката на неговите активи и пасиви, като дохода се включва в стойността на дяла за съответния ден.

Оценка на активите (загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 32. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) (доп. – 26.11.2015 г.) Оценката на активите и пасивите на универсалния пенсионен фонд се извършва от пенсионноосигурителното дружество към края на всеки работен ден в съответствие с изискванията на Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН и по реда и начина, определени в утвърдените от Управителния съвет на пенсионноосигурителното дружество и одобрени от заместник-председателя на КФН Правила за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителното дружество и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване. Ежедневно се изчислява стойността на един дял на универсалния пенсионен фонд, който се публикува на електронната страница на пенсионноосигурителното дружество и на страницата на КФН в Интернет.

(2) Правилата за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителното дружество и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване се предоставят на осигуреното лице при изявено желание от негова страна.

ГЛАВА СЕДМА

МИНИМАЛНА ДОХОДНОСТ (загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Определяне на минималната доходност (загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 33. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) При управлението на активите на универсалния пенсионен фонд пенсионноосигурителното дружество, в съответствие с изискванията на КСО, се задължава да постига минимална доходност.

(2) Минималната доходност се определя от заместник-председателя на КФН към края на всяко тримесечие, в процент, на базата на постигнатата доходност от управлението на активите на всички универсални пенсионни фондове за предходния 24-месечен период.

(3) Минималната доходност, която трябва да бъде постигната, е равна на по-малкото от двете числа – 60 на сто от средната постигната доходност от всички универсални пенсионни фондове или 3 процентни пункта по-малка от средната.

(4) Минималната доходност се обявява от заместник-председателя на КФН до края на всеки месец, следващ отчетното тримесечие.

Гарантиране на минималната доходност (ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 34. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) При постигане на доходност от управлението на активите на универсалния пенсионен фонд, по-ниска от обявената за съответния период по реда на чл. 33, ал. 4 минимална доходност, пенсионноосигурителното дружество покрива разликата в 10-дневен срок от обявяването.

(2) За гарантиране на минималната доходност се създават резерви в универсалния пенсионен фонд и в пенсионноосигурителното дружество.

Резерв на универсалния пенсионен фонд

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 35. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Когато постигнатата доходност от управлението на активите на универсалния пенсионен фонд е по-висока с над 40 на сто от постигнатата средна доходност за всички универсални пенсионни фондове или я превишава с 3 процентни пункта - което от двете числа е по-голямо, средствата от доходността над този процент се заделят в резерва на универсалния пенсионен фонд. Стойността на резерва не може да надвишава 1 на сто от активите на фонда.

(2) Средствата в резерва са част от нетните активи на универсалния пенсионен фонд и се записват и натрупват в отделна партида, която се води в лева и в дялове.

(3) Прехвърлянето на средства в резерва се извършва от пенсионноосигурителното дружество в първия работен ден, следващ деня на обявяване на минималната доходност по реда на чл. 33, ал. 4.

(4) Размерът на средствата в лева, които се прехвърлят в резерва, се определя като броят на дяловете в универсалния пенсионен фонд към последния работен ден на 24-месечния период се умножи по разликата между стойността на един дял към последния работен ден на същия период и стойността на един дял към същия период, при която се достига по-голямата от двете стойности по ал. 1.

(5) При прехвърлянето на средства в резерва се увеличава броят на дяловете в партидата на резерва и се намалява стойността на един дял.

(6) Намалената стойност на един дял се определя като отношение на стойността на нетните активи на универсалния пенсионен фонд към датата на заделяне на резерва и броя дялове в него след заделянето на резерва и е валидна за деня, в който се прехвърлят средствата от универсалния пенсионен фонд към резерва.

(7) Броят на дяловете, които се записват в партидата на резерва, се определя, като размерът на средствата в лева, изчислен по реда на ал. 4, се раздели на стойността на един дял, при която се достига по-голямата от двете стойности по ал. 1.

Използване на средствата от резерва на универсалния пенсионен фонд

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 36. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Когато постигната доходност от управлението на активите на универсалния пенсионен фонд е по-ниска от гарантираната минимална доходност по чл. 33, разликата се покрива със средствата от резерва на универсалния пенсионен фонд. Ако тези средства са недостатъчни, пенсионноосигурителното дружество покрива недостига със средства от резерва по чл. 37.

(2) Размерът на средствата, необходим за покриване на разликата до минималната доходност се определя като произведение от:

1. броя на дяловете във фонда към последния работен ден на 24-месечния период и
2. разликата между стойността на един дял, при която се достига минималната доходност и стойността на един дял за последния работен ден на 24-месечния период.

(3) Покриването на разликата до минималната доходност със средства от резерва на универсалния пенсионен фонд се извършва чрез намаляване на броя на дяловете в резерва и увеличаване на стойността на един дял.

(4) Броят на дяловете, с които се намалява партидата на резерва, се определя като отношение на размера на средствата за покриване на недостига до минималната доходност към стойността на един дял, при която тя се достига.

Резерв на пенсионноосигурителното дружество

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 37. (изм. – 14.11.2005 г.) Пенсионноосигурителното дружество формира със собствени средства резерв за гарантиране на минималната доходност от управлението на активите на универсалния пенсионен фонд, който се определя и поддържа в процент не по-малък от 1 на сто и не повече от 3 на сто от стойността на нетните активи на универсалния пенсионен фонд към края на всеки месец, намален със средствата в партидата на резерва на универсалния пенсионен фонд.

Използване на средства от резерва на пенсионноосигурителното дружество

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 38. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Когато средствата в резерва на универсалния пенсионен фонд не са достатъчни за покриване на разликата до минималната доходност, недостигът се покрива от средствата на резерва на пенсионноосигурителното дружество.

(2) Размерът на средствата от резерва на пенсионноосигурителното дружество, с който се покрива недостига, се определя като разлика между размера на средствата по чл. 36, ал. 2 и стойността, покрита от резерва на универсалния пенсионен фонд.

(3) Покриването на разликата се извършва чрез прехвърляне на средства от резерва на пенсионноосигурителното дружество към универсалния пенсионен фонд в деня на покриване на недостига по чл. 34, ал. 1.

(4) В случай че няма формиран резерв в универсалния пенсионен фонд, размерът на средствата по чл. 36, ал. 2 се покрива от резерва на пенсионноосигурителното дружество.

Стойност на един дял на универсалния пенсионен фонд след покриване на разликата до минималната доходност

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 39 (изм. – 05.05.2004 г.) Стойността на един дял на универсалния пенсионен фонд след покриване на разликата до минималната доходност се определя, като стойността на нетните му активи, в която са включени прехвърлените от резерва на пенсионноосигурителното дружество средства, се раздели на броя на дяловете на универсалния пенсионен фонд, намалени с броя на дяловете по чл. 36, ал. 3.

ГЛАВА ОСМА

УСЛОВИЯ, РЕД И СРОКОВЕ ЗА ИЗПЛАЩАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ ПОЖИЗНЕНИ ПЕНСИИ ЗА СТАРОСТ И НА ЕДНОКРАТНИТЕ ИЛИ РАЗСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Условия за придобиване право на допълнителна пожизнена пенсия за старост (загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 40. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Осигуреното лице придобива право на допълнителна пожизнена пенсия за старост при придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част I на КСО.

(2) Осигурено лице, придобило право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 69 от КСО, с изключение на лицата по чл. 127, ал. 5 от КСО, придобива право на допълнителна пожизнена пенсия за старост при навършване на възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 – 3 от КСО.

(3) По желание на осигуреното лице допълнителна пожизнена пенсия за старост може да се отпусне пет години преди навършване на възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 – 3 от КСО, при условие че натрупаните средства по индивидуалната му партида позволяват отпускане на пенсия с месечен размер не по-малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 – 3 от КСО към датата на отпускането.

Ред за отпускане на пенсията (загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 41. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) (изм. – 26.10.2006 г.) За отпускане на допълнителна пожизнена пенсия за старост осигуреното лице подава заявление по образец на пенсионноосигурителното дружество.

(2) (изм. – 26.10.2006 г., 13.07.2011 г.) Заявлението по ал.1 се подава в офис на пенсионноосигурителното дружество лично от осигуреното лице или от упълномощено от него лице с нотариално заверено изрично пълномощно, което се прилага към заявлението в оригинал или заверено от служителя, който го приема, копие.

(3) (изм. – 26.10.2006 г., 13.07.2011 г.) Към заявлението по ал. 1 се прилага заверено от служителя, който го приема, копие на оригинал или на нотариално заверено копие на:

1. трудова, служебна или осигурителна книжка или
2. документ по утвърден образец, издаден от осигурителя, с който се удостоверява осигурителния стаж на осигуреното лице по години и категории труд или
3. (изм. – 13.07.2011 г.) разпореждането от НОИ за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част I на КСО.

(4) (изм. – 26.10.2006 г.) При подаване на заявлението по ал. 3 осигуреното лице или пълномощника представят лична карта или друг официален документ за самоличност.

(5) (изм. – 26.10.2006 г.) При прието заявление с приложени към него редовни документи пенсионноосигурителното дружество, в срок до 30 дни от регистрирането на заявлението, издава разпореждане за отпускане на допълнителна пожизнена пенсия за старост.

(6) Разпореждането по ал. 5 задължително съдържа:

1. трите имена, ЕГН и адрес на осигуреното лице;
2. (изм. – 26.10.2006 г.) дата и входящ номер на заявлението по ал. 1;
3. размера на средствата, броя дялове и стойността на един дял по индивидуалната партида на осигуреното лице към датата на разпореждането;
4. (изм. – 13.07.2011 г.) размера на отпусканата пенсия за периода до първото преизчисляване по чл. 47;

5. реда и сроковете за обжалване на решението пред Управителния съвет на пенсионноосигурителното дружество.

(7) (изм. – 26.10.2006 г.) При прието заявление с приложения към него нередовни и/или липсващи документи пенсионноосигурителното дружество в 15-дневен срок уведомява писмено осигуреното лице за неизправностите.

(8) След отстраняване на неизправностите от осигуреното лице и представянето на редовните и/или нови документи пенсионноосигурителното дружество издава разпореждането в срока по ал. 5.

(9) Когато в 3-месечен срок от датата на уведомяването по ал. 7 осигуреното лице не отстрани неизправностите, пенсионноосигурителното дружество отказва отпускането на пенсията, за което писмено уведомява осигуреното лице в 7-дневен срок от датата на изтичането на тримесечния срок.

(10) В уведомлението по ал. 9 се посочват мотивите за отказа.

(11) (изм. – 26.10.2006 г.) При подписване на пенсионния договор или с уведомлението по ал.9 пенсионноосигурителното дружество връща на осигуреното лице приложените от него към заявлението оригинални документи.

(12) Осигуреното лице може в 15-дневен срок от датата на получаването на разпореждането по ал. 5 или на уведомлението по ал. 9 да направи писмено възражение по тях пред Управителния съвет на дружеството.

(13) Управителният съвет взема решение в 15-дневен срок от датата на получаване на възражението.

(14) Решението на Управителния съвет по ал. 13 може да се обжалва по съдебен ред.

Пенсионен договор

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 42. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) За получаване на допълнителна пожизнена пенсия за старост се сключва пенсионен договор между пенсионноосигурителното дружество и осигурено лице, за което е издадено разпореждане по чл. 41, ал. 5.

(2) Пенсионният договор задължително съдържа:

1. номер, дата на сключване и влизане в сила, и срока на договора;
2. (изм. – 26.10.2006 г., 13.07.2011 г.) наименованието, седалището, адреса на управление, данни за търговската регистрация, номер и дата на пенсионната лицензия и единния идентификационен код на пенсионноосигурителното дружество;
3. (изм. – 26.10.2006 г.) наименованието на универсалния пенсионен фонд и идентификационния му код в НАП;
4. трите имена, ЕГН, постоянен и настоящ адрес на пенсионера;
5. (изм. – 13.07.2011 г.) размера на пенсията за периода до първото преизчисляване по чл. 47 и начина за нейното преизчисляване;
6. реда и начина за изплащане на пенсията;
7. права на наследниците на пенсионера и данни за тях;
8. реда и начина за предоставяне на информация на пенсионера;
9. разходи по изплащането на пенсията;
10. условията, реда и начина за изменение и допълнение, и за прекратяване на договора.

Изменение, допълнение и прекратяване на пенсионния договор

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 43 (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Изменения и допълнения на пенсионния договор се извършват при условията и по реда на чл. 18.

(2) Пенсионният договор се прекратява при смърт на пенсионера – от датата на настъпването на смъртта.

Срокове за отпускане и за изплащане на пенсията

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 44. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) (изм. – 26.10.2006 г.) Допълнителната пожизнена пенсия за старост се отпуска от датата на придобиване на правото, ако заявлението с необходимите документи е постъпило в пенсионноосигурителното дружество в 6-месечен срок от тази дата.

(2) (изм. – 26.10.2006 г.) Когато заявлението и документите са постъпили в пенсионноосигурителното дружество след срока по ал. 1, допълнителната пожизнена пенсия за старост се отпуска от датата на регистриране на заявлението.

(3) (изм. – 26.10.2006 г.) Допълнителната пожизнена пенсия за старост се изплаща до 25-то число на месеца, за който се отнася по банков път, чрез пощенски запис или по друг подходящ начин, посочен в заявлението, като начина на плащане на пенсията се урежда и в пенсионния договор.

(4) (изм. – 26.10.2006 г.) Първата допълнителна пожизнена пенсия за старост се отпуска и се изплаща не по-късно от 2 месеца след датата на постъпване на писменото заявление в пенсионноосигурителното дружество, с приложени към него редовни документи или в 2-месечен срок от представянето на редовните и/или нови документи и след сключване на пенсионния договор.

(5) (нова – 26.10.2006 г.) При изплащане на допълнителната пожизнена пенсия за старост по банков път, пенсионноосигурителното дружество подава до банката-попечител нареждане за превод на средствата от индивидуалната партида по сметка на пенсионера в деня на издаване на разпореждането за изплащане.

(6) (предишна ал. 5 – 26.10.2006 г.) Разходите, свързани с изплащането на допълнителната пожизнена пенсия за старост, се уреждат в пенсионния договор.

Размер на допълнителната пожизнена пенсия за старост

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 45. (изм. – 05.05.2004 г., 11.04.2005 г.) (1) Месечният размер на допълнителната пожизнена пенсия за старост към датата на нейното отпускане се изчислява на основата на:

1. сумата, натрупана по индивидуалната партида на осигуреното лице към датата на разпореждането;
2. биометричните таблици, одобрени от заместник-председателя на КФН;
3. пола и възрастта на осигуреното лице;
4. техническия лихвен процент към датата на отпускане на пенсията, одобрен от заместник-председателя на КФН.

(2) Допълнителната пожизнена пенсия за старост се отпуска при условие, че изчисленият месечен размер към датата на отпускането ѝ е не по-малък от 20 на сто от размера на социалната пенсия за старост по Част I на КСО към същата дата.

Пенсионен резерв

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 46. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Пенсионноосигурителното дружество създава пенсионен резерв, с който се покрива изплащането на допълнителните пожизнени пенсии за старост на пенсионерите, преживели по-дълго от предварителните актюерски разчети.

(2) Пенсионният резерв се формира от:

1. прехвърлени средства от индивидуалните партии в случаите на чл. 50, ал. 2;
2. собствени средства на пенсионноосигурителното дружество.

(3) Средствата от пенсионния резерв се използват само за изплащане на допълнителни пожизнени пенсии за старост на пенсионерите, преживели по-дълго от предварителните актюерски разчети, след изчерпване на средствата по техните индивидуални партии.

(4) (изм. – 26.10.2006 г.) Редът за създаване на пенсионния резерв се определя с Наредба № 19 от 08.12.2004 г. на КФН.

Преизчисляване на допълнителната пожизнена пенсия за старост

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 47. (изм. – 05.05.2004 г.) Допълнителната пожизнена пенсия за старост се преизчислява всеки месец в зависимост от реализирания доход от инвестирането на средствата на универсалния пенсионен фонд през предходния месец.

Спиране и възстановяване изплащането на допълнителната пожизнена пенсия за старост

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 48. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Пенсионноосигурителното дружество спира изплащането на допълнителната пожизнена пенсия за старост, когато:

1. пенсията е отпусната в резултат на явна фактическа грешка;
2. пенсията е отпусната в резултат на техническа грешка, при изчисляване на нейния размер;
3. е допусната грешка при нейното изплащане.

(2) Пенсионноосигурителното дружество отстранява явна фактическа и техническа грешка в 15-дневен срок от установяването им, след което възстановява плащането на пенсията.

(3) В случаите на ал. 1, когато допълнителната пожизнена пенсия за старост е изплащана в по-малък размер, разликата за минало време се изплаща в срок не по-дълъг от 1 година от датата на възстановяване плащането на допълнителната пожизнена пенсия за старост.

(4) В случаите на ал. 1, когато допълнителната пожизнена пенсия за старост е изплащана в по-голям размер, разликата се възстановява от пенсионера, както следва:

1. с еднократно заплащане в 30-дневен срок от датата на писменото уведомление или
2. с удържки от допълнителната пожизнена пенсия за старост в размер не по-голям от 20.0 на сто от месечното плащане, до възстановяване на цялата сума.

(5) Правилата на ал. 3 и 4 се прилагат и при разсрочено изплащане на средствата.

(6) В случаите на ал. 1 при еднократно изплащане на средствата в по-малък размер, разликата се изплаща в срок не по-дълъг от 1 година от датата на установяване на грешката.

(7) В случаите на ал. 1 при еднократно изплащане на средствата в по-голям размер, разликата се възстановява от лицето, което е получило средствата по реда на ал. 4, т. 1. След изтичане на 30-дневния срок, пенсионноосигурителното дружество търси възстановяване на дължимите суми по съдебен ред.

(8) Пенсионноосигурителното дружество спира и възстановява изплащането на допълнителната пожизнена пенсия за старост и на разсроченото плащане с решение на Управителния съвет.

(9) Пенсионерът, осигуреното лице или техните наследници могат да направят възражение срещу решението по ал. 8 пред Управителния съвет в 15-дневен срок от датата на получаването му. Управителният съвет взема решение в 15-дневен срок от датата на получаване на възражението, като отменя или потвърждава своето решение.

(10) Решението на Управителния съвет по ал. 9 може да се обжалва по съдебен ред.

Прекратяване на допълнителната пожизнена пенсия за старост (ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 49. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Допълнителната пожизнена пенсия за старост се прекратява в следните случаи:

1. от 1-во число на месеца, следващ този, през който е починал пенсионера;
2. когато допълнителната пожизнена пенсия за старост е отпусната и се изплаща въз основа на представена невярна информация, на неистински, подправени документи или на такива с невярно съдържание.

(2) В случаите на ал. 1, т. 2, прекратяването на допълнителната пожизнена пенсия за старост се извършва с решение на Управителния съвет, въз основа на съдебно решение, с което се установяват обстоятелствата – основание за прекратяването. За решението на Управителния съвет се прилагат правилата на чл. 48, ал. 9 и 10.

(3) В случаите по ал. 2, получените неоснователно суми се възстановяват от лицата, които са ги получили по реда на чл. 48, ал. 4, т. 1. След изтичане на 30-дневния срок, пенсионноосигурителното дружество търси възстановяване на дължимите суми по съдебен ред.

(4) В случаите, когато допълнителната пожизнена пенсия за старост е изплащана след смъртта на пенсионера, поради това, че пенсионноосигурителното дружество не е било своевременно уведомено за настъпването на смъртта, изплатените средства след датата по ал. 1, т. 1 се възстановяват от лицата, които са ги получили по реда на ал. 3.

(5) Правилата на ал. 1 – 4 се прилагат съответно и при разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида.

Еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида (ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 50. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Право на еднократно или на разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида, има:

1. осигурено лице, придобило право на допълнителна пожизнена пенсия за старост, когато изчисленият месечен размер, към датата на отпускането ѝ, е по-малък от минималния размер по чл. 45, ал. 2;
2. наследник на осигурено лице или на пенсионер - преживял съпруг, низходящи или възходящи.

(2) Когато осигуреното лице или пенсионерът нямат наследници по ал. 1, т. 2, натрупаните средства по индивидуалната партида се прехвърлят в пенсионния резерв.

(3) (изм. – 13.07.2011 г., 26.11.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Осигуреното лице има право на еднократно изплащане до 50 на сто от средствата, натрупани по индивидуалната му партида, при трайно намалена работоспособност над 89,99 на сто.

(4) Общият размер на дължимата сума в случаите по ал. 1 или този, от който се изчислява размера на еднократното изплащане по ал. 3, се определя като броят дялове по индивидуалната партида, към датата на разпореждането по ал. 14, се умножи по стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на изплащането.

(5) Размерът на средствата за еднократно изплащане на всеки наследник се определя като броят дялове по индивидуалната партида, към датата на разпореждането по ал. 14, се разпределя между тях при спазване реда за наследяване и размера на наследствените дялове съгласно Закона за наследството и полученият брой дялове на всеки наследник се умножи по стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на изплащането.

(6) Размерът на периодичните плащания на осигуреното лице се определя, като размерът на натрупаните по индивидуалната партида средства, към датата на разпореждането по ал. 14, се раздели на броя на плащанията. Средствата се изплащат разсрочено, при условие, че изчисленият размер на периодичното плащане е не по-малък от 20 на сто от размера на социалната пенсия за старост по Част I на КСО към датата на първото плащане.

(7) Размерът на периодичните плащания за всеки наследник се определя, като размерът на натрупаните по индивидуалната партида средства, към датата на разпореждането по ал. 14, се разпределя между тях при спазване реда за наследяване и размера на наследствените дялове, съгласно Закона за наследството, и сумата на полагащите му се средства се раздели на броя на плащанията. Средствата се изплащат разсрочено, при условие, че изчисленият размер на периодичното плащане е не по-малък от 20 на сто от размера на социалната пенсия за старост по Част I на КСО към датата на първото плащане.

(8) В случаите на ал. 6 и 7, когато изчисленият размер на периодичното плащане е по-малък от 20 на сто от размера на социалната пенсия за старост по Част I на КСО към датата на първото плащане, средствата по индивидуалната партида се изплащат еднократно.

(9) Периодът на разсрочените плащания не може да бъде по-малък от 2 месеца.

(10) (изм. – 26.10.2006 г.) Еднократното или разсрочено изплащане се извършва въз основа на писмено заявление по образец на пенсионноосигурителното дружество, подадено от лицата по ал.1 и 3 или от упълномощено от тях лице с нотариално заверено изрично пълномощно.

(11) (изм. – 26.10.2006 г., 13.07.2011 г.) Към заявлението по ал. 10 се прилага заверено от служителя, който го приема, копие на оригинал или на нотариално заверено копие на:

1. в случаите по ал. 1, т. 1 – документите по чл. 41, ал. 3;

2. (изм. – 08.09.2011 г.) в случаите по ал. 1, т. 2:

а) удостоверение за раждане на наследник, ненавършил 18-годишна възраст;

б) удостоверение за наследници.

3. (изм. – 26.11.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) в случаите по ал. 3 – експертното решение на ТЕЛК или НЕЛК за трайно намалена работоспособност над 89,99 на сто, като в заявлението се посочва и конкретният процент от средствата, в рамките на законовото ограничение, който осигуреното лице желае да получи.

(12) (изм. – 26.10.2006 г., 13.07.2011 г.) Когато заявлението-образец се подава от упълномощено лице, към него, освен документите по ал. 11, се прилага и нотариално завереното изрично пълномощно в оригинал или заверено от служителя, който го приема, копие.

(13) (изм. – 26.10.2006 г.) При подаване на заявлението-образец, лицата по ал. 1 и 3 или пълномощникът представят лична карта, или друг официален документ за самоличност.

(14) (изм. – 26.10.2006 г.) При прието заявление-образец с приложения към него редовни документи, пенсионноосигурителното дружество в срок до 3 месеца от регистрирането му издава разпореждане за еднократното или разсрочено изплащане.

(15) Разпореждането по ал. 14 задължително съдържа:

1. трите имена, ЕГН и адрес на осигуреното лице, съответно на наследника;
2. (изм. – 26.10.2006 г.) дата и входящ номер на заявлението;
3. размера на средствата, броя дялове и стойността на един дял по индивидуалната партида на осигуреното лице или на пенсионера към датата на разпореждането;
4. размера и периода на плащанията – при разсрочено изплащане;
5. реда и сроковете за обжалване на разпореждането пред Управителния съвет на пенсионноосигурителното дружество.

(16) (изм. – 26.10.2006 г.) При прието заявление-образец с приложения към него нередовни и/или липсващи документи се прилагат съответно разпоредбите на чл. 41, ал. 7 – 14.

(17) (нова – 26.10.2006 г.) Когато еднократното или разсрочено изплащане се извършва по банков път, пенсионноосигурителното дружество подава до банката-попечител нареждане за превод на средствата от индивидуалната партида по сметка на лицата по ал. 1 и 3 в деня на издаване на разпореждането за изплащане.

(18) (предишна ал. 17 – 26.10.2006 г.) Разходите, свързани с разсроченото изплащане, се уреждат в договора за разсрочено изплащане.

Договор за разсрочено изплащане

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 51. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) За разсрочено изплащане на натрупаната сума по индивидуалната партида се сключва договор за разсрочено изплащане между пенсионноосигурителното дружество и осигурено лице, негов наследник или наследник на пенсионер, за които е издадено разпореждане по чл. 50, ал. 14.

(2) Договорът за разсрочено изплащане задължително съдържа:

1. номер, дата на сключване и влизане в сила, и срока на договора;
2. (изм. – 26.10.2006 г., 13.07.2011 г.) наименованието, седалището, адреса на управление, данни за търговската регистрация, номер и дата на пенсионната лицензия и единния идентификационен код на пенсионноосигурителното дружество;
3. (изм. – 26.10.2006 г.) наименованието на универсалния пенсионен фонд и идентификационния му код в НАП;
4. трите имена, ЕГН, постоянен и настоящ адрес на лицата по ал. 1;
5. размера и периодичността на плащанията;
6. срока на разсроченото изплащане;
7. реда и начина на извършване на периодичните плащания;
8. права на наследниците на осигуреното лице и данни за тях;
9. реда и начина за предоставяне на информация на получателя на плащането;
10. разходи по разсроченото изплащане;
11. условията, реда и начина за изменение и допълнение, и за прекратяване на договора.

Изменение, допълнение и прекратяване на договора за разсрочено изплащане

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 52. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Изменения и допълнения на договора за разсрочено изплащане се извършват при условията и по реда на чл. 18.

(2) Договорът за разсрочено изплащане се прекратява при:

1. смърт на получателя на плащането;
2. изчерпване на средствата по индивидуалната партида.

(3) Конкретната дата, от която се прекратява договора по ал.2 е както следва:

1. в случаите по ал. 2, т. 1 – от датата на смъртта;
2. в случаите по ал. 2, т. 2 – от датата на последното плащане.

ГЛАВА ДЕВЕТА

УСЛОВИЯ, РЕД И СРОКОВЕ ЗА ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА НАТРУПАНИТЕ СРЕДСТВА ПО ИНДИВИДУАЛНАТА ПАРТИДА, ЗА ПРОМЯНА И ВЪЗОБНОВЯВАНЕ НА ОСИГУРЯВАНЕТО

(загл. изм. – 05.05.2004 г., изм. – 26.11.2015 г.)

Условия за промяна на участието

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 53. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Осигуреното лице има право да промени участието си и да прехвърли натрупаните средства по индивидуалната партида в универсалния пенсионен фонд в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, ако са изтекли две години от датата на сключване на първия му осигурителен договор или от датата на служебното разпределение след възникване на задължението му за осигуряване.

(2) Извън случаите по ал. 1 участието може да се променя и натрупаните средства по индивидуалната партида в универсалния пенсионен фонд могат да се прехвърлят в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество след изтичане на една година от сключване на осигурителния договор.

(3) (изм. – 17.01.2013 г., 25.01.2016 г.) Осигуреното лице може да промени без ограничение участието си в универсалния пенсионен фонд при несъгласие с извършени промени в Правилника, които не произтичат от изменение на нормативната уредба, ако в тримесечен срок от уведомлението по чл. 63, ал. 3 подаде заявление за това.

(4) (нова – 15.12.2005 г., изм. – 11.11.2011 г.) При или по повод промяна на участието на осигурени лица при условията и по реда на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, пенсионноосигурителното дружество, негови акционери, осигурителни посредници или други лица не могат да предоставят, да предлагат или да обещават под каквато и да е форма специални привилегии, подаръци, услуги или други облаги на осигурените лица.

Ред и срокове за прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 54. (изм. – 25.03.2005 г., 11.04.2005 г.) (1) Промяната на участието и прехвърлянето на натрупаните средства по индивидуалната партида в универсален пенсионен фонд в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително

дружество се извършва въз основа на заявление по образец, съгласно приложение № 1 на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, което се подава от осигуреното лице до пенсионноосигурителното дружество, управляващо фонда, в който лицето желае да премине.

(2) (изм. – 11.11.2011 г., 19.12.2011 г., 15.03.2016 г.) Заявлението за промяна на участие се подава от осигуреното лице в офис на пенсионноосигурителното дружество, чрез осигурителен посредник или като електронен документ по реда на ЗЕДЕП (електронно заявление). Преди приемане на заявлението за промяна на участие, осигурителният посредник се легитимира пред осигуреното лице с документа по чл. 123г, ал. 9 от КСО.

(3) (изм. – 11.11.2011 г.) В случаите, когато заявлението за промяна на участие се подава на хартиен носител, подписът на осигуреното лице върху първия му екземпляр се удостоверява с нотариална заверка. Електронното заявление се подписва от осигуреното лице с квалифициран електронен подпис.

(4) (изм. – 11.11.2011 г.) Пенсионноосигурителното дружество не приема заявление на хартиен носител, което е без нотариална заверка на подписа, електронно заявление, което не е подписано с квалифициран електронен подпис на осигуреното лице, както и заявление с непълнени или неправилно попълнени данни.

(5) (изм. – 11.11.2011 г.) Едновременно с подаване на заявлението за промяна на участие осигуреното лице подписва и осигурителен договор с пенсионноосигурителното дружество, управляващо фонда, в който желае да премине. Договорът влиза в сила от момента на прекратяване, съгласно чл. 8, ал. 1 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, на осигурителното правоотношение с пенсионноосигурителното дружество, управляващо фонда, в който лицето е осигурено. От влизане в сила на договора започва да тече срокът по чл. 171, ал. 2 от КСО.

(6) (изм. – 11.11.2011 г.) Лицето, приело заявлението, му поставя входящ номер и дата и попълва в него и в осигурителния договор определените за пенсионноосигурителното дружество данни. Служителят на пенсионноосигурителното дружество удостоверява приемането с име, длъжност и подпис, а осигурителният посредник – с име, служебен номер и подпис, след което връща незабавно на осигуреното лице последния екземпляр на заявлението и втория екземпляр на договора.

(7) (изм. – 11.11.2011 г.) Когато заявлението за промяна на участие и осигурителният договор са подадени като електронни документи, електронни копия от тях, подписани с електронния подпис на пенсионноосигурителното дружество, се изпращат на електронната поща на осигуреното лице, посочена в електронния му подпис, незабавно след получаването им в пенсионноосигурителното дружество, съответно на първия работен ден след тази дата при подаване на електронните документи в извънработно време или в неработен ден.

(8) (изм. – 11.11.2011 г.) В случай на промяна в имената или единния граждански номер, с които осигуреното лице е регистрирано в съответния универсален пенсионен фонд, към заявлението за промяна на участие задължително се прилагат заверени от осигуреното лице, съответно сканирани копия от официалните документи, удостоверяващи това обстоятелство. В заявлението се описват приложените документи и промяната, която те удостоверяват.

(9) (изм. – 11.11.2011 г.) Пенсионноосигурителното дружество оказва съдействие на осигуреното лице при извършване на всички действия, свързани с подаване на заявлението за промяна на участие, за да се избегне увреждане на интересите му поради неосведоменост или други причини и предоставя на осигуреното лице, което подава заявление, актуална писмена информация относно промяната на участие и

основните характеристики на универсалния пенсионен фонд, изготвена по образец съгласно приложение № 1а на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН.

(10) (нова – 19.12.2011 г.) Когато заявлението за промяна на участие не бъде прието от пенсионноосигурителното дружество, управляващо универсалния пенсионен фонд, в който лицето е осигурено, поради това че не отговаря на изискванията на чл. 5, ал. 3 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, пенсионноосигурителното дружество го анулира и в седемдневен срок уведомява осигуреното лице, подало заявлението, за анулирането му с писмо с обратна разписка или чрез осигурителен посредник – писмено срещу подпис.

(11) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 10 – 19.12.2011 г.) Пенсионноосигурителното дружество отказва промяна на участие на лице, осигурено в управлението от него универсален пенсионен фонд, когато към момента на разглеждане на заявлението:

1. не са изпълнени изискванията на чл. 171, ал. 1 – 3 или чл. 340, ал. 3, т. 1 от Кодекса за социално осигуряване и на чл. 53, ал. 1 – 3;
2. в срока и по реда на чл. 5, ал. 2 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН е получило от различни пенсионноосигурителни дружества заявления за промяна на участие на едно и също осигурено лице.

(12) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 11 – 19.12.2011 г.) Пенсионноосигурителното дружество може да откаже разглеждане на заявление за промяна на участие, когато:

1. имената на осигуреното лице или единният му граждански номер не съвпадат с актуални данни в документите, с които разполага дружеството, и към заявлението не са приложени документите по ал. 8;
2. в заявлението не е отбелязано изрично основание за промяна на участие, по чл. 171, ал. 1 – 3 или чл. 340, ал. 3, т. 1 от КСО.

(13) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 12 – 19.12.2011 г.) В случай на отказ всяко осигурено лице получава при поискване заверено, съответно електронно, копие на заявлението за промяна на участие от дружеството, в което го е подало и може да подаде възражение за преразглеждане на отказа в срок 7 дни след изтичане на срока по чл. 5, ал. 6, т. 3 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН.

(14) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 13, изм. – 19.12.2011 г.) Възражението по ал. 13 се подава до пенсионноосигурителното дружество, в чийто универсален пенсионен фонд лицето е осигурено, чрез пенсионноосигурителното дружество, управляващо съответния фонд, в който то желае да премине, като към възражението се прилагат всички писмени доказателства в негова подкрепа, а в случаите на несъответствия по ал. 12, т. 1 – и заверени от осигуреното лице, съответно сканирани, копия от официалните документи, удостоверяващи съответните данни.

(15) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 14 – 19.12.2011 г.) В срока по чл. 6, ал. 7 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН пенсионноосигурителното дружество, постановило решението по подаденото възражение, го изпраща на осигуреното лице с писмо с обратна разписка.

(16) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 15, изм. – 19.12.2011 г.) Когато заявлението за промяна на участие е подадено като електронен документ, осигуреното лице може да подаде възражение по електронен път с квалифициран електронен подпис по реда и в сроковете, определени в ал. 13 и 14. В този случай кореспонденцията между пенсионноосигурителните дружества и тази по ал. 15 се осъществява по същия начин.

(17) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 16, изм. – 19.12.2011 г.) Промяната на участие на осигурените лица, за които пенсионноосигурителното дружество,

управляващо универсалния пенсионен фонд, в който те са осигурени, е отменило отказа си, продължава по реда и в сроковете на ал. 18 – 23.

(18) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 18, изм. – 19.12.2011 г., предишна ал. 19 – 26.11.2015 г., доп. – 15.03.2016 г.) Осигурено лице, подало заявление за промяна на участие, може да го оттегли до 5-то число на месеците по ал. 22, в които се прехвърлят средствата, от пенсионноосигурителното дружество, в което го е подало, с искане по образец съгласно приложение № 5 на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН. Искането се подава на хартиен носител с нотариална заверка на подписа в офис на пенсионноосигурителното дружество, чрез негов осигурителен посредник или по пощата с писмо с обратна разписка, съответно като електронен документ, подписан с квалифициран електронен подпис на осигуреното лице. Искането трябва да бъде получено в пенсионноосигурителното дружество в срок до 5-о число на месеците по ал. 22, в които се прехвърлят средствата.

(19) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 19 – 19.12.2011 г., предишна ал. 20, изм. – 26.11.2015 г.) Процедурата по промяна на участие се прекратява, когато:

1. е налице отказ за промяна на участие или за разглеждане на заявлението;
2. осигуреното лице е оттеглило подаденото заявление;

3. (отм. – 26.11.2015 г., в сила от 01.01.2016 г., нова – 15.03.2016 г.) пенсионноосигурителното дружество е получило от НАП уведомление за подадено от осигуреното лице заявление за промяна на осигуряването по чл. 4б, ал. 1 от КСО.

(20) (нова – 11.11.2011 г., предишна ал. 20, изм. – 19.12.2011 г., предишна ал. 21, изм. – 25.01.2016 г.) В случаите по ал. 19, т. 1 – 2 осигуреното лице може да подаде ново заявление за промяна на участие.

(21) (нова – 11.11.2011 г., предишна ал. 22, изм. – 19.12.2011 г., предишна ал. 23, изм. – 26.11.2015 г.) Средствата от индивидуалните партии на всички лица с регистрирани заявления за промяна на участие през едно тримесечие, по отношение на които процедурата за промяна на участие не е прекратена съгласно ал. 19, се прехвърлят едновременно по банкови сметки на съответните универсални пенсионни фондове. Осигурителното правоотношение с пенсионноосигурителното дружество, управляващо фонда, в който е осигурено лицето, желаещо да промени участието си, се прекратява в деня на прехвърляне на средствата.

(22) (нова – 11.11.2011 г., предишна ал. 23, изм. – 19.12.2011 г., предишна ал. 24, изм. – 26.11.2015 г.) Средствата по ал. 21 се прехвърлят от пенсионноосигурителните дружества на датите 15 май – за лицата с регистрирани заявления през първо тримесечие, 15 август – за лицата с регистрирани заявления през второ тримесечие, 15 ноември – за лицата с регистрирани заявления през трето тримесечие, 15 февруари – за лицата с регистрирани заявления през четвърто тримесечие на предходната година или на първите работни дни, следващи тези дати.

(23) (нова – 11.11.2011 г., предишна ал. 24, изм. – 19.12.2011 г., предишна ал. 24, изм. – 26.11.2015 г.) В срок седем работни дни от датата на прехвърлянето на средствата по ал. 22, пенсионноосигурителното дружество, прехвърлило средствата, изпраща на всяко лице, чийто средства е прехвърлило, извлечение от индивидуалната му партия. В зависимост от избора на осигуреното лице в заявлението за промяна на участие, извлечението се изпраща с писмо с обратна разписка или по електронната поща, подписано с квалифициран електронен подпис.

(24) (нова – 11.11.2011 г., предишна ал. 25, изм. – 19.12.2011 г., предишна ал. 26, изм. – 26.11.2015 г.) Пенсионноосигурителното дружество публикува на страницата си в интернет образците на заявленията за промяна на участие, на сключваните във връзка с тях осигурителни договори и на исканията по ал. 18, както и актуалните документи с основна информация за осигурените лица.

Прехвърляне на средства по индивидуалната партида в пенсионни схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка
(ново загл. – 17.01.2013 г.)

Чл. 55. (нов – 17.01.2013 г.) (1) Осигуреното лице има право да прехвърли натрупаните средства по индивидуалната партида в универсалния пенсионен фонд, в пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка.

(2) Прехвърлянето на средствата по ал. 1 се извършва при условията на Глава тридесет и осма „а“ от КСО и по реда на Наредбата за прехвърляне на пенсионни права.

Избор за промяна на осигуряване от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ и във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“
(ново загл. – 26.11.2015 г.)

Чл. 56. (нов – 26.11.2015 г.) (1) Осигуреното лице има право да избере да промени осигуряването си от универсалния пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно във фонд „Пенсии“ за лицата по чл. 69“, с увеличена осигурителна вноска, в размера на осигурителната вноска за универсален пенсионен фонд, не по-късно от 5 години преди възрастта по чл. 68, ал. 1 от КСО и ако не му е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст.

(2) Лицето по ал. 1 може да упражни правото си по ал. 1 след изтичане на една година от избора си по чл. 124а от КСО.

(3) Изборът на осигуряване, редът и начинът за събиране и разпределение на увеличената осигурителна вноска за лицата по ал. 1 се уреждат с Наредба за реда за избор на осигуряване.

Възобновяване на осигуряването в универсален пенсионен фонд
(ново загл. – 26.11.2015 г.)

Чл. 57. (нов – 26.11.2015 г.) (1) (изм. – 25.01.2016 г.) Лицето, което е променило осигуряването си по реда на чл. 56, ал. 1, може да възобнови осигуряването си в универсален пенсионен фонд, не по-късно от 5 години преди възрастта по чл. 68, ал. 1 от КСО и ако не му е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст.

(2) Правото по ал. 1 може да се упражни след изтичане на една година от избора по чл. 56, ал. 1.

(3) (нова – 07.09.2016 г) Лицето, което желае да възобнови осигуряването си в универсалния пенсионен фонд, подава заявление за възобновяване на осигуряването, по образец съгласно Приложение № 5 към Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН, до пенсионноосигурителното дружество.

(4) (нова – 07.09.2016 г) Когато заявлението за възобновяване на осигуряването се подава на хартиен носител, подписът на лицето върху първия екземпляр се удостоверява с нотариална заверка. Когато заявлението за възобновяване на осигуряването се съставя като електронен документ с квалифициран електронен подпис, се спазват изискванията по ЗЕДЕП.

(5) (нова – 07.09.2016 г) Заявлението за възобновяване на осигуряването се подава от лицето в офис на пенсионноосигурителното дружество, чрез осигурителен посредник или като електронен документ по реда на ЗЕДЕП. Пенсионноосигурителното дружество оказва съдействие на лицето при извършване на всички действия, свързани

с подаване на заявлението и му предоставя актуална писмена информация по образец съгласно Приложение № 6 към Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН. Разпоредбата на чл. 8, ал. 4 се прилага съответно.

(6) (нова – 07.09.2016 г) Пенсионноосигурителното дружество не приема и връща заявление за възобновяване на осигуряването на хартиен носител, което е без нотариална заверка на подписа, електронно заявление, което не е подписано с квалифициран електронен подпис на осигуреното лице, както и заявление с непълнени данни и/или с поправки, когато в резултат на тези непълноти и поправки не може да бъде идентифицирано лицето, подало заявлението, или не могат да бъдат вписани в електронния регистър на подадените заявления за възобновяване на участието, който дружеството е длъжно да води, данните по чл. 6, ал. 5 от Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН. Във всеки отделен случай пенсионноосигурителното дружество уведомява лицето за конкретната причина, поради която заявлението му за възобновяване на осигуряването не е прието.

(7) (нова – 07.09.2016 г) Лицето, което приема заявлението за възобновяване на осигуряването, му поставя входящ номер и дата и попълва определените за дружеството данни. Когато заявлението е подадено:

1. на хартиен носител – служителят на дружеството удостоверява приемането му с име, длъжност и подпис, а осигурителният посредник – с име, служебен номер и подпис, след което връща незабавно втория екземпляр от заявлението на лицето, което го е подало, а първият екземпляр остава за пенсионноосигурителното дружество;
2. като електронен документ – електронно копие от него, подписано с електронния подпис на дружеството, се изпраща на лицето на посочената в електронния му подпис електронна поща, незабавно след получаване на заявлението в дружеството, съответно – на първия работен ден след тази дата, при подаването му в извънработно време или в неработен ден.

(8) (нова – 07.09.2016 г) Едновременно с подаване на заявлението за възобновяване на осигуряването лицето подписва и осигурителен договор с пенсионноосигурителното дружество. Договорът поражда действие от първо число на месеца, следващ месеца на подаване на заявлението, при условие че са изпълнени изискванията на чл. 124а, ал. 1 и 2 КСО. От този момент започва да тече срокът по чл. 53, ал. 2.

(9) (нова – 07.09.2016 г) След получаването от НАП по реда и в сроковете на Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН на информацията за невалидните заявления пенсионноосигурителното дружество уведомява лицата с невалидни заявления, като посочва и основанието за това, с писмо с обратна разписка или чрез осигурителен посредник – писмено срещу подпис, в седемдневен срок след получаване на информацията от НАП.

(10) (нова – 07.09.2016 г) Прехвърлянето на средствата за лицата с валидна заявления за възобновяване на осигуряването се извършва от НАП в срока по чл. 11, ал. 5 от Наредбата за реда за избор на осигуряване.

ГЛАВА ДЕСЕТА

ПОПЕЧИТЕЛСКИ СЪВЕТ

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Състав, функции, права и задължения

(ново загл. – 25.03.2005 г.)

Чл. 58. (изм. – 25.03.2005 г., предишен чл. 55 – 17.01.2013 г., предишен чл. 56 – 26.11.2015 г.) (1) Интересите на осигурените лица в универсалния пенсионен фонд се представляват от Попечителски съвет.

(2) (изм. – 13.07.2011 г.) В състава на Попечителския съвет влизат по равен брой представители на национално представените организации на работниците и служителите и на работодателите, както и един представител на пенсионноосигурителното дружество.

(3) Лицата, които ще представляват в Попечителския съвет организациите по ал.2, се определят с решение на ръководните им органи на национално равнище.

(4) Представителят на пенсионноосигурителното дружество се определя с решение на Управителния съвет.

(5) Членовете на Попечителския съвет трябва да отговарят на следните изисквания:

1. да са дееспособни физически лица;
2. да не са осъждани за умишлени престъпления от общ характер;
3. да не са лишени от право да заемат материалноотговорна длъжност;
4. да не са членове на управителни или контролни органи или служители на друго пенсионноосигурително дружество;
5. да не са членове на попечителски или консултативен съвет на фонд за допълнително пенсионно осигуряване, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

(6) В срока по чл. 4, ал. 4 от Наредбата за попечителските съвети членовете на Попечителския съвет задължително представят на пенсионноосигурителното дружество, писмена декларация, че отговарят на изискванията на ал. 5 и че се задължават да уведомят Попечителския съвет при промяна в декларираните обстоятелства. Декларациите се съхраняват в пенсионноосигурителното дружество.

(7) Мандатът на членовете на Попечителския съвет е 5 години. Мандатът на членовете на Попечителския съвет се прекратява предсрочно:

1. ако престанат да отговарят на някое от изискванията по ал. 5;
2. при трайна фактическа невъзможност да изпълняват задълженията си за повече от 6 месеца;
3. в случаите на разгласяване на факти или сведения, които са узнали при или по повод упражняване на функциите на Попечителския съвет и които не са обществено известни;
4. с решение на ръководните органи на организации по ал. 2 или с решение на Управителния съвет на пенсионноосигурителното дружество - за определения от тях представител.

(8) Попечителският съвет приема правилник за дейността си, в който се определят реда и начина за провеждане на неговите заседания, които се свикват най-малко веднъж на три месеца.

(9) Попечителският съвет осъществява следните функции:

1. следи за спазване на задълженията на пенсионноосигурителното дружество към осигурените лица и пенсионерите на универсалния пенсионен фонд;
2. разглежда жалби, молби и сигнали, свързани с нарушения на правата на осигурени лица и пенсионери в универсалния пенсионен фонд, отправя питания и искания във връзка с тях до пенсионноосигурителното дружество и/или други институции и организации, както и съдейства за уреждане на възникнали спорове;
3. обсъжда годишния финансов отчет на универсалния пенсионен фонд;

4. прави писмени предложения за подобряване на организацията и дейността на пенсионноосигурителното дружество по обслужване на осигурените лица и пенсионерите на универсалния пенсионен фонд;
5. прави писмени предложения по други аспекти от дейността на пенсионноосигурителното дружество, които засягат правата на осигурените лица и пенсионерите на универсалния пенсионен фонд;
6. изготвя годишен отчет за дейността си и го предоставя на пенсионноосигурителното дружество и на Комисията за финансов надзор до 30 април следващата година, а в случай, че мандатът на Попечителския съвет е изтекъл през отчетния период - до датата, на която мандатът му изтича.

(10) Попечителският съвет отправя предложенията, питанията и исканията си по ал. 9 до Управителния съвет на пенсионноосигурителното дружество.

(11) Управителният съвет на пенсионноосигурителното дружество е длъжен да обсъжда предложенията, питанията, исканията и годишния отчет по ал. 9 на първото си заседание след получаването им в дружеството, да приеме решение по тях и да информира писмено председателя на Попечителския съвет за решението си в 7-дневен срок от датата на заседанието.

(12) Попечителският съвет има право на достъп до документацията на пенсионноосигурителното дружество, свързана с изпълнение на функциите по ал. 9, както и:

1. да изпраща свои членове на заседания на Управителния съвет на пенсионноосигурителното дружество, когато се разглеждат въпроси, по които е отправил предложения, питания и искания;
2. да отправя мотивирани предложения в писмена форма до пенсионноосигурителното дружество за изменения и допълнения в Правилника;
3. да отправя мотивирани предложения в писмена форма до пенсионноосигурителното дружество за подобряване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване в универсалния пенсионен фонд;
4. да ползва безвъзмездно помещения, техническо оборудване и други материални условия на пенсионноосигурителното дружество, необходими за осъществяване на функциите по ал. 9;
5. да изисква при изпълнение на функциите си съдействие от пенсионноосигурителното дружество;
6. да информира по подходящ начин обществеността за резултатите от своята работа, включително на страницата на пенсионноосигурителното дружество в интернет.

(13) Предложенията и решенията на Попечителския съвет са препоръчителни за пенсионноосигурителното дружество.

(14) Попечителският съвет е задължен:

1. да проучи получените жалби, молби и сигнали, да предприеме необходимите действия съгласно функциите си и да отговори писмено на съответните лица в срока по чл. 174, ал. 2 от КСО;
2. да информира незабавно заместник-председателя на КФН, при основателно съмнение за извършени нарушения на осигурителното законодателство от страна на пенсионноосигурителното дружество, от негови служители или осигурителни посредници.

(15) Членовете на Попечителския съвет не могат:

1. да разгласяват факти и сведения, които са узнали при или по повод упражняване на функциите по ал. 9 и които не са обществено известни;

2. да използват положението си в лична изгода за получаване на придобивки, специални привилегии, освобождаване от задължения или избягване на последствията от свои или на друго незаконни действия;
3. да извършват лични услуги или да представляват или защитават интересите на физическо или юридическо лице в своята дейност или пред пенсионноосигурителното дружество, освен ако това не е в интерес на осигурените лица и пенсионерите на универсалния пенсионен фонд или не следва от закона и разпоредбите на Наредбата за попечителските съвети.

(16) Членовете на Попечителския съвет подписват декларация, че са уведомени за задължението си да не разгласяват пред трети лица факти или сведения, които са узнали при или по повод изпълнение на функциите им и които не са обществено известни. Декларациите се представят на пенсионноосигурителното дружество в срока по чл. 4, ал. 4 от Наредбата за попечителските съвети и се съхраняват от него.

(17) Членовете на Попечителския съвет не получават възнаграждение за дейността си.

(18) За неуредените в Правилника въпроси, свързани с организацията и дейността на Попечителския съвет, се прилагат съответно правилника за дейността му и Наредбата за попечителските съвети.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

(нова – 05.05.2004 г.)

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНОТО ДРУЖЕСТВО, НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА И НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ

Права и задължения на пенсионноосигурителното дружество

Чл. 59. (изм. – 05.05.2004 г., предишен чл. 56 – 17.01.2013 г., предишен чл. 57 – 26.11.2015 г.) (1) (изм. – 13.07.2011 г.) Пенсионноосигурителното дружество учредява, управлява и представлява универсалния пенсионен фонд при взаимоотношенията му с трети лица, в съответствие с КСО, подзаконовите актове за неговото прилагане, своя устав и този Правилник.

(2) В изпълнение на правата и задълженията си по ал. 1 пенсионноосигурителното дружество избира и сключва договори с инвестиционни посредници и с банка – попечител.

(3) Пенсионноосигурителното дружество уведомява периодично осигурените лица в универсалния пенсионен фонд за неговата дейност, чрез обяви в един ежедневник и един седмичен вестник.

(4) (изм. – 11.11.2011 г.) Управителният съвет на пенсионноосигурителното дружество обнародва едновременно в “Държавен вестник“ приетите от Общото събрание на акционерите годишни финансови отчети на пенсионноосигурителното дружество и на универсалния пенсионен фонд в срока, предвиден в Закона за счетоводството.

(5) Пенсионноосигурителното дружество събира, обработва, съхранява и предоставя данни за осигурените лица и пенсионерите, и за техните наследници при спазване на изискванията на Закона за защита на личните данни.

Права и задължения на осигурените лица

Чл. 60. (изм. – 05.05.2004 г., предишен чл. 57 – 17.01.2013 г., предишен чл. 58 – 26.11.2015 г.) (1) Осигурените в универсалния пенсионен фонд лица придобиват право на допълнителна пожизнена пенсия за старост, на еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида при условията на КСО и този Правилник.

(2) При смърт на осигурено лице или на пенсионер техните наследници имат право на еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида при условията и по реда на този Правилник.

(3) Правото на допълнителна пожизнена пенсия за старост, на еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида на осигурено лице или на наследник на осигурено лице или на пенсионер, могат да се оспорват само по съдебен ред.

(4) (изм. – 07.09.2016 г.) Осигурените лица са длъжни да уведомяват пенсионноосигурителното дружество за всяка промяна в личните данни, записани в подаденото от тях заявление за участие, за промяна на участие или за възобновяване на осигуряването, като прилагат и копия от документите, удостоверяващи съответните обстоятелства, както и за промяна на други обстоятелства, които са от значение за изпълнение на задълженията на пенсионноосигурителното дружество.

(5) (изм. – 10.12.2012 г., 17.01.2013 г., доп. – 25.01.2016 г.) Осигуреното лице, пенсионерът и техните наследници имат право да обжалват решения на Управителния съвет и актове на представляващите пенсионноосигурителното дружество, които засягат правата им, при условията и по реда на този Правилник, като решенията на Управителния съвет могат да се обжалват и по съдебен ред. Жалбите срещу актовете на представляващите пенсионноосигурителното дружество се разглеждат по реда и в сроковете на Вътрешните правила на ПОК „Доверие“ АД за приемане, разглеждане и отговор на жалби.

(6) (изм. – 10.12.2012 г., 17.01.2013 г.) Осигурените лица, пенсионерите и лицата с наследствени права имат право да сигнализират представляващите пенсионноосигурителното дружество за грешки, пропуски и нелоялни прояви в дейността на осигурителните посредници, както и за нарушения на този Правилник от негови служители.

(7) (изм. – 13.07.2011 г., 10.12.2012 г., 17.01.2013 г.) Представляващите пенсионноосигурителното дружество извършват проверка на сигналите по ал. 6 и при установяване на тяхната основателност отговарят писмено на подадените сигнали в едномесечен срок от получаването им.

(8) Осигуреното лице, пенсионерът и техните наследници имат право да сигнализират Попечителския съвет и КФН за нарушения в дейността на пенсионноосигурителното дружество.

(9) (нова – 25.01.2016 г.) Осигуреното лице и пенсионерът имат право да получат, при поискване, уникален идентификатор, за да използват електронните услуги, които предлага пенсионноосигурителното дружество.

(10) (нова – 25.01.2016 г.) Осигуреното лице, пенсионерът и техните наследници имат право да получат копие от електронните документи в електронното досие на осигуреното лице или пенсионерът, на хартиен или електронен носител, след представяне на необходимите удостоверителни документи.

(11) (нова – 25.01.2016 г.) Разрешението или отказът за достъп по ал. 10 се издават, съответно предоставянето на електронните услуги от пенсионноосигурителното дружество се извършва, съгласно изискванията на Наредба № 47 от 11.07.2012 г. на КФН.

(12) (нова – 25.01.2016 г.) Осигуреното лице, пенсионерът и техните наследници могат да обжалват отказа за достъп по ал. 10 по реда на ал. 5, изречение второ.

Права на осигурените лица и пенсионерите при преобразуване и прекратяване на пенсионноосигурително дружество и на универсален пенсионен фонд
(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 61. (изм. – 05.05.2004 г., предишен чл. 58 – 17.01.2013 г., предишен чл. 59 – 26.11.2015 г.) (1) При преобразуване или прекратяване на пенсионноосигурително дружество или на универсален пенсионен фонд, дружеството, управляващо съответния фонд, в който е прехвърлена индивидуалната партида на осигуреното лице, задължително го уведомява за прехвърлянето и за правата му в едномесечен срок от датата на прехвърлянето.

(2) В случаите по ал. 1 и по реда, предвиден в нея, за прехвърлянето се уведомяват и пенсионерите.

(3) В едномесечен срок от уведомяването по ал. 1 осигурените лица имат право да прехвърлят средствата по индивидуалната си партида в избран от тях универсален пенсионен фонд, по реда на Глава девета от Правилника, без да се спазват изискванията на чл. 171, ал. 1 или 2 от КСО.

(4) За лицата, които не са упражнили правата си по ал. 3 в определения срок, се счита, че са потвърдили мълчаливо участието си в универсалния пенсионен фонд, в който е прехвърлена индивидуалната им партида в резултат на преобразуването или прекратяването.

Права и задължения на работодателите

Чл. 62. (изм. – 05.05.2004 г., предишен чл. 59 – 17.01.2013 г., предишен чл. 60 – 26.11.2015 г.) (1) Работодателите имат право да изискват и да получават информация от пенсионноосигурителното дружество, свързана с изпълнението на техните задължения по допълнителното задължително пенсионно осигуряване на работниците и служителите в универсалния пенсионен фонд.

(2) Информацията се предоставя до 30 календарни дни от датата на постъпилото в пенсионноосигурителното дружество писмено искане от работодателя.

(3) Работодателите в срок до 15 календарни дни информират пенсионноосигурителното дружество за настъпили при тях промени в обстоятелствата, които са от съществено значение за допълнителното задължително пенсионно осигуряване в универсалния пенсионен фонд на осигуряваните от тях лица.

(4) Обстоятелства от съществено значение по ал. 3 са:

1. за юридически лица – обстоятелства, които се вписват в търговския регистър при съответния окръжен съд, съгласно изискванията на Търговския закон;
2. за физически лица – данните от личните паспорти, респективно личните карти.

(5) Работодателят няма право да получава информация за осигурените лица, за които прави задължителни осигурителни вноски в универсалния пенсионен фонд и за размера на натрупаните средства по техните индивидуални партиди.

Изменения и допълнения на Правилника

Чл. 63. (изм. – 05.05.2004 г., предишен чл. 60 – 17.01.2013 г., предишен чл. 61 – 26.11.2015 г.) (1) (изм. – 13.07.2011 г.) Изменения и допълнения в този Правилник се извършват с решения на Управителния съвет на пенсионноосигурителното дружество.

(2) Измененията и допълненията в Правилника влизат в сила след одобряването им от заместник-председателя на КФН.

(3) Пенсионноосигурителното дружество уведомява осигурените лица за конкретните изменения и допълнения в Правилника за организацията и дейността на универсалния пенсионен фонд лично или чрез публикация в два централни всекидневника в едноседмичен срок от получаване на решението на заместник-председателя на КФН.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (отм. – 05.05.2004 г.)

§ 2. Този Правилник е приет с решение на Общото събрание на акционерите на пенсионноосигурителното дружество, Протокол № 18/02.10.2000 г., изменен и допълнен съобразно указанията на Държавната агенция за осигурителен надзор с Протокол № 20/22.01.2001 г., изменян и допълван с Протокол № 23 от 25.09.2001 г. на Общото събрание на акционерите, Протокол № 25 от редовното годишно общо събрание на акционерите от 29.03.2002 г., Протокол № 26 от извънредното Общо събрание на акционерите от 24.06.2002 г., Протокол № 29 от извънредното общо събрание на акционерите от 15.11.2002 г., Протокол № 30 от извънредното общо събрание на акционерите от 22.01.2003 г., Протокол № 34 от извънредното общо събрание на акционерите от 23.12.2003 г., Протокол № 38 от извънредното общо събрание на акционерите от 05.05.2004 г., Протокол № 40 от извънредното общо събрание на акционерите от 25.03.2005 г., Протокол № 41 от редовно годишно общо събрание на акционерите от 11.04.2005 г., Протокол № 42 от извънредното общо събрание на акционерите от 14.11.05 г., Протокол № 43 от извънредното общо събрание на акционерите от 15.12.2005 г., Протокол № 45 от извънредното общо събрание на акционерите от 26.10.2006 г., Протокол № 46 от извънредното общо събрание на акционерите от 21.12.2006 г., Протокол № 248 от 13.07.2011 г. на Управителния съвет, Протокол № 251 от 08.09.2011 г. на Управителния съвет, Протокол № 253 от 11.11.2011 г. на Управителния съвет, Протокол № 256 от 19.12.2011 г. на Управителния съвет, Протокол № 277 от 10.12.2012 г. на Управителния съвет, Протокол № 280 от 17.01.2013 г. на Управителния съвет, Протокол № 292 от 03.10.2013 г. на Управителния съвет, Протокол № 305 от 11.09.2014 г. на Управителния съвет, Протокол № 321 от 26.11.2015 г. на Управителния съвет, Протокол № 325 от 25.01.2016 г. на Управителния съвет, Протокол № 326 от 15.03.2016 г. на Управителния съвет, Протокол № 333 от 07.09.2016 г. на Управителния съвет.

§ 3. Правилникът влиза в сила след съдебната регистрация и вписване на Универсалния пенсионен фонд “Доверие” в съда, съгласно условията и по реда на Дял II на КЗОО.

§ 4. (отм. – 05.05.2004 г.)

§ 5. (нов – в сила от 21.05.2003 г.) (1) За осигурените лица в “Български универсален пенсионен фонд”, управляван от “Българско пенсионно – осигурително дружество” АД след вливането му в Универсален пенсионен фонд “Доверие” се прилагат разпоредбите на този Правилник.

(2) Осигурителните договори, сключени с “Българско пенсионно осигурително дружество” АД за осигуряване в “Български универсален пенсионен фонд” продължават да са в сила и след датата на вливането, като страна по договорите става Пенсионно-

осигурителна компания “Доверие” АД, която след вливането е универсален правопреемник на “Българско пенсионно осигурително дружество” АД.

(3) Промени в осигурителните договори по ал.2 след вливането могат да се правят с допълнителни споразумения към тях, сключени между осигурените лица и Пенсионно-осигурителна компания “Доверие” АД при условията и по реда на този Правилник.

(4) Прекратяване на осигурителните договори по ал.2 след вливането може да се извършва при условията и по реда на този Правилник.

(5) Осигурителните вноски за осигурените лица в “Български универсален пенсионен фонд” след вливането се внасят в сметки на Универсален пенсионен фонд “Доверие” при условията и по реда на този правилник, без за това да се сключват допълнителни споразумения към осигурителните договори.

§ 6. (нов – в сила от 21.05.2003 г.) “Българско пенсионно – осигурително дружество” АД, най-малко 1 месец преди датата на вливането на “Български универсален пенсионен фонд” в Универсален пенсионен фонд “Доверие” изпраща писмено уведомление до осигурените лица в “Български универсален пенсионен фонд”, с което ги уведомява за:

1. Решението на Общото събрание на акционерите на “Българско пенсионно-осигурително дружество” АД от 17.06.2002 г. за вливането на управляваните от него “Български универсален пенсионен фонд” и “Български професионален пенсионен фонд-Фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване” в съответните фондове, управлявани от ПЕНСИОННО-ОСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ “ДОВЕРИЕ” АД;
2. Решението на Общото събрание на акционерите на ПЕНСИОННО-ОСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ “ДОВЕРИЕ” АД от 24.06.2002 г., с което се дава съгласие за вливане на “Български универсален пенсионен фонд” и “Български професионален пенсионен фонд-Фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване” в съответните фондове, управлявани от ПЕНСИОННО-ОСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ “ДОВЕРИЕ” АД;
3. Измененията и допълненията в Правилника за организацията и дейността на УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД “ДОВЕРИЕ”, които са в сила след датата на вливането;
4. Размера на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигуреното лице в “Български универсален пенсионен фонд” към последния ден на месеца, предхождащ месеца, през който се изпраща уведомлението;
5. Правото на осигуреното лице в “Български универсален пенсионен фонд” да продължи да се осигурява в УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД “ДОВЕРИЕ” след датата на вливането;
6. Правото, реда, начина и сроковете за прехвърляне от осигуреното лице на натрупаните средства по индивидуалната му партида от “Български универсален пенсионен фонд” в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

§ 7. (нов – в сила от 21.05.2003 г.) ПЕНСИОННО-ОСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ “ДОВЕРИЕ” АД до 1 месец след датата на вливането изпраща писмено уведомление до осигуряваните лица в “Български универсален пенсионен фонд”, които към датата на вливането не са прехвърлили натрупаните средства по индивидуалните им партиди в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионно осигурително дружество, с което ги уведомява за:

1. Осигурителния им номер в УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД “ДОВЕРИЕ”;

2. Размера на средствата по индивидуалната им осигурителна партида в “Български универсален пенсионен фонд” към датата на вливането, с която е заверена индивидуалната им партида в УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД “ДОВЕРИЕ”.

§ 8. (нов – в сила от 21.05.2003 г.) Измененията и допълненията на правилника приети с Протокол № 29/15.11.2002г, Протокол №30/22.01.2003г. на Извънредното общо събрание на акционерите на ПОК “Доверие” АД влизат в сила от датата на вписването в съда на вливането на “Български универсален пенсионен фонд” в Универсален пенсионен фонд “Доверие”.

§ 9. (нов – 05.05.2004 г.) (1) До 30.06.2004 г. разпределението на реализирания доход от инвестициите на средствата на универсалния пенсионен фонд се извършва всеки месец.

(2) Размерът на дохода от инвестициите и неговото разпределение се утвърждават с решение на Управителния съвет на пенсионноосигурителното дружество.

(3) Разпределението на дохода от инвестиции по индивидуалните партии на осигурените лица в универсалния пенсионен фонд се извършва пропорционално на натрупаните и новопостъпилите (от датата на получаване) суми в индивидуалните партии.

§ 10. (нов – 05.05.2004 г.) Годишното извличение от индивидуалната партида за 2003 г. и извличенията, които се предоставят при поискване от осигуреното лице и при прехвърлянето на средствата по индивидуалната партида в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, се изготвят и изпращат по образеца, утвърден от заместник-председателя на КФН, с решение № 566 от 30.12.2003 г.

§ 11. (нов – 05.05.2004 г.) (1) До 30.06.2004 г. дължимият доход на всяко осигурено лице, променило участието си, за периода от датата на извършване на оценката на активите и пасивите към последния работен ден на месеца, предхождащ месеца на прехвърлянето, до датата на прехвърляне на средствата от индивидуалната му партида се превежда по сметка на универсалния пенсионен фонд, в който то е преминало, на 15-о число на месеца, следващ месеца на прехвърлянето, или на първия работен ден, следващ тази дата.

(2) Едновременно с превеждане на дължимия доход по ал. 1 пенсионноосигурителното дружество, управляващо универсалния пенсионен фонд, от който лицето се е прехвърлило, изпраща на всяко лице, променило участието си извличение от индивидуалната му партида.

§ 12. (нов – 05.05.2004 г.) Отчитането на натрупаните средства по индивидуалните партии на осигурените лица в дялове и определяне на стойността на един дял се прилага от 1 юли 2004 г.

§ 13. (нов – 05.05.2004 г.) Размерът на резерва по чл. 37 се определя в процент от активите на управлението от дружеството универсален пенсионен фонд, като не може да бъде по-малък от:

1. за 2004 г. – 0,4 на сто;
2. за 2005 г. – 0,6 на сто;
3. за 2006 г. – 0,8 на сто;

4. за 2007 г. и след това – 1 на сто.

§ 14. (изм. – 11.04.2005 г.) (1) Лицата по чл. 4, ал. 1, т. 4 от КСО, с изключение на тези по чл. 127, ал. 5 от КСО, направили преди 01.01.2003 г. избор на универсалния пенсионен фонд, участват в него от 01.01.2004 г.

(2) За лицата по ал.1 двугодишният срок по чл. 53, ал. 1 започва да тече от 01.01.2004 г.

§ 15. Годишното извличение от индивидуалната партида за 2004 г. се изготвя и изпраща по образца, утвърден от заместник-председателя на КФН, с решение № 40 – ПОД / 04.02.2005 г.

§ 16. (нов – 26.10.2006 г.) До датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз пенсионноосигурителното дружество може да инвестира не повече от 15 на сто от активите на универсалния пенсионен фонд в ценни книжа по чл. 29, ал. 1, т. 1, б. „б”, т. 2, б. „б” и „в”, т. 4, б. „б” и „в”, т. 7, б. „б” и „в” и т. 9, б. „б”.

§ 17. (нов – 26.10.2006 г.) Изискването за кредитен рейтинг по чл. 29, ал. 1, т. 5, б. „а” влиза в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз и се прилага за сключени договори за банкови депозити след тази дата.

§ 18. (нов – 26.10.2006 г.) Разпоредбата на чл. 29, ал. 1, т. 5, б. „б” се прилага от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

§ 19. (нов – 26.10.2006 г.) Разпоредбата на чл. 29, ал. 1, т. 10 относно инвестиционните имоти в държава - членка на Европейския съюз, или в друга държава - страна по Споразумението за европейско икономическо пространство, се прилага от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

§ 20. (нов – 26.10.2006 г.) Образците на заявленията за участие, утвърдени от управителя на НОИ с Инструкция № 3 от 2001 г. за реда за подаване на заявление за участие в универсален пенсионен фонд, както и заявленията за участие, утвърдени от Комисията за финансов надзор с Решение № 343-3 от 17. 05. 2006 г. се приемат и регистрират в НАП до 20. 12. 2006 г.

§. 21. (нов – 11.11.2011 г.) (1) Измененията и допълненията в Правилника, приети с решение по Протокол № 253 от 11.11.2011 г. на управителния съвет, влизат в сила от 01.01.2012 г.

(2) Разглеждането на заявленията за промяна на участие, подадени до 31 декември 2011 г., включително, заплащането на таксата за прехвърляне и осигурителните правоотношения с лицата, които са ги подали, се уреждат от разпоредбите в Правилника, действащи до влизане в сила на промените по ал. 1.

§. 22. (нов – 10.12.2012 г.) (1) Измененията и допълненията в чл. 8 от Правилника, приети с решение по Протокол № 277 от 10.12.2012 г. на Управителния съвет, влизат в сила от 22.02.2013 г.

§. 23. (нов – 11.09.2014 г.) (1) Измененията и допълненията в чл. 8 от Правилника, приети с решение по Протокол № 305 от 11.09.2014 г. на Управителния съвет, влизат в сила от 21.10.2014 г.

§ 24. (нов – 26.11.2015 г., изм. – 25.01.2016 г.) (1) Лицата, на които е отпусната пенсия от държавното обществено осигуряване с начална дата до 31 декември 2015 г. и с намален индивидуален коефициент, съгласно отменената ал. 3 на чл. 127 от КСО, могат да поискат преизчисляването ѝ, ако в срок до 31 декември 2016 г. изберат да прехвърлят средствата от индивидуалните си партии в универсалния пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване. Натрупаните средства в индивидуалната партия на осигуреното лице се превеждат от универсалния пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на държавното обществено осигуряване, в тримесечен срок от датата на избора. В този случай пенсията се преизчислява от първо число на месеца, следващ този, през който е направен изборът. Осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване след преизчисляването на пенсията се превеждат във фонд „Пенсии“.

(2) Лицата, на които към 1 януари 2016 г. остават по-малко от 5 години, до навършване на възрастта по чл. 68, ал. 1 от КСО, могат, до 31 декември 2016 г., еднократно да упражнят правото по чл. 46 от КСО на избор за промяна на осигуряването им от универсалния пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на държавното обществено осигуряване.

Ангелина Петрова

**Изпълнителен директор
на ПОК „Доверие“ АД**

Даниела Петкова

**Председател на Управителния съвет
на ПОК „Доверие“ АД**